ISSN 0908-9446
Kr. 29,75

Skub !!!

DKP • Information • Debat • Aktivitet
NR. 3 • AUGUST 2018

Læs inde i bladet:
Ukraines kommunister side 4
Folkeopstanden den 29. august 1943 side 13

Inholdsfortegnelse

Ukraines kommunister	side 4
Portugal på en skillevej	side 7
Rusland: det røde kort til Medvedjevs regering	side 10
Den 29. august 1943 – Folkets dag	side 13
Otto Gelsted: Folkets Dag	side 16
Europæisk kommunistisk møde i Bruxelles	side 18
Institut for Marxistisk Analyse	side 22
Udtalelse: Stop oprustningen i Norden	side 24
Pensionisternes Kulturforening efterårsprogram	side 27
Gelsted-Kirk-Scherfig Fonden	side 27
Bøger	side 28
Debat	side 31
Nordisk Kommunistisk Sommerlejr 2018	side 32

Åbningstider

for DKP's sekretariat og partibutik, Frederikssundsvej 64, København NV

Mandag kl. 13-16	Per Feldballe Eriksen
Torsdag kl. 13-16	Luis Monteiro
Lørdag kl. 11-14	Terkild Marker

Telefon: 33 91 66 44

Kontingentsatser i DKP

Medlemmer med årsindtægt
under kr. 150.000: Kr. 200 pr. kvartal
over kr. 150.000: Kr. 450 pr. kvartal

Skub nr. 3 august 2018
Udgivet af Danmarks Kommunistiske Parti
Frederikssundsvej 64, 2400 København NV
Tlf.: 33 91 66 44
www.dkp.dk
E-post *dkp@dkp.dk*
Giro/bank (1551) 5 00 27 53

LaserTryk, Århus

Ansvarshavende redaktør:
Henrik Stamer Hedin

Synspunkter fremsat i signerede artikler dækker ikke nødvendigvis redaktionens eller partiledelsens holdning.

Skub udkommer 4 gange om året. Årsabonnement: Kr. 200

Deadline næste gang den 1. november 2018

Bladfonden april kvartal og juli måned 2018

April i alt	kr.	2.448,-
Maj i alt	kr.	1.640,-
Juni		
Jens Fransen, Slagelse,	kr.	150,-
Bjarne Rasmussen, Roskilde,	kr.	100,-
Luca F.,	kr.	250,-
Anders Kristensen, København N,	kr.	100,-
Erna & Per Eriksen, Søborg,	kr.	200,-
Lilli Swing, Blokhus,	kr.	200,-
Gerhard Wehlitz, Hillerød,	kr.	300,-
I alt	kr.	1.300,-
April kvartal i alt	kr.	5.388,-
Juli		
Bidrag til indsamlingen 1/7, Hovedstaden,	kr.	300,-
Bjarne Rasmussen, Roskilde,	kr.	100,-
Olav Ejde Ernstsen, Hadsund,	kr.	85,-
Agnes Ruben, København N. kr.	kr.	100,-
Luca F.,	kr.	250,-
Anders Kristensen, København N,	kr.	100,-
Erna & Per Eriksen, Søborg,	kr.	200,-
Lilli Swing, Blokhus,	kr.	200,-
Salg af 1 stk. *Jul i Slagelse*, Anker Schjerning,	kr.	25,-
I alt	kr.	1.360,-

Bidrag til DKP's bladfond kan indsættes på giro 5 00 27 53 (+01< +5002753) eller bank 1551 0005002753.

Annoncepriser i *Skub*

1 side	**kr. 1.000**
½ side	**kr. 500**
¼ side	**kr. 250**

og så videre dernedad.

Skub

Forsidebilledet: *Til 1. maj med kommunisterne foran Bolsjojteatret i Moskva. Læs artiklen om den russiske venstrefløj og protesterne mod regeringens pensionsreform side 10.*

Venner og fjender

Det er velkendt, at USA førte sin »kolde krig« mod Sovjetunionen ved at forsøge at isolere landet og indgå alliancer med så mange som muligt af de lande, der grænsede til Sovjetunionen eller den sovjetiske »indflydelsessfære«; sådanne alliancer var f.eks. NATO og Bagdad-pagten. Denne konfrontationspolitik tolkedes almindeligvis som »forsvar for friheden«, hvis man stod på USA's fløj, eller som et »korstog« mod kommunismen og mod menneskers drømme om en bedre fremtid.

Efter Sovjetunionens fald var det derfor en udbredt forventning, at denne »inddæmningspolitik« ville ophøre og blive erstattet af globalt samarbejde. Men bortset fra den korte periode, hvor USA's marionet Boris Jeltsin sad på magten i Kreml, skete det ikke; tværtimod fortsatte inddæmningspolitikken og dæmoniseringen, nu med det »nye« gamle Rusland som den store fjende, der skulle isoleres. Den blev underbygget ideologisk med løgne om Ruslands »aggressivitet« osv. Tydeligvis (og det lagde man da i sine interne planer heller ikke skjul på) var det ikke »friheden«, det drejede sig om, men USA's verdensherredømme, der skulle forsvares mod den vigtigste konkurrerende magt.

Men på det seneste er der tilsyneladende sket en opblødning i USA's »hårde linje«. Da præsident Trump for en måneds tid siden trådte frem for pressen efter topmøde med Ruslands præsident Putin i Helsinki, var det med forsonende ord. Væk var beskyldningerne om aggressivitet og om russisk indblanding i det amerikanske præsidentvalg.

Havde nogen ventet, at Trump skulle gentage disse beskyldninger på pressekonferencen i Helsinki, havde de været godt naive. Men det gjorde de åbenbart. I hvert fald var reaktionerne i amerikansk magtelite og presse rasende, næsten hysteriske: Trump havde »svoret sig sammen« med Rusland, han var »involveret i en skamfuld kampagne for at svække USA«, og han var hemmeligt forelsket i »enevældige herskere«. Der skal endda have været udøvet politisk pres for at få retsforfulgt den tolk, som medvirkede i Helsinki!

For normale, fredselskende mennesker, især i vor del af verden, skulle det da ellers synes selvklart, at afspænding mellem USA og Rusland er en god ting. Hvad Trump sagde i Helsinki, er det fornuftigste, der længe har lydt fra en amerikansk præsident.

Men træerne vokser ikke ind i himlen. Donald Trump har måske ikke sit magtapparat udelt bag sig, men han er stadig først og fremmest amerikansk præsident. Og hans valgslogan *Make America great again* tyder ikke på, at det er verdensfreden, der ligger ham på sinde. Snarere er han ved at gentegne USA's officielle fjendeverdenskort.

Den store fjende er ikke længere hverken Sovjetunionen eller det Rusland, der til alle hidtidige amerikanske regeringers raseri har vovet at løfte hovedet lidt igen efter kontrarevolutionens knockout. USA's store fjende i dag er i Trump-administrationens øjne Kina, og amerikansk alliancepolitik i dag går ud på at inddæmme og isolere Kina, som man tidligere søgte at inddæmme og isolere Sovjetunionen. Derfor tilstræber Trump afspænding i forhold til Kinas nabolande – Rusland som det største og Nordkorea som det land, i forhold til hvilket afspænding haves mest nødig. Omvendt mister Vesteuropa og dermed både NATO og EU interesse i USA's optik. Og europæerne skal i hvert fald betale noget mere for amerikansk »beskyttelse«.

Det vigtige sker i dag på den anden side af Jorden.

Der holdes

Landsledelsesmøde

i Danmarks Kommunistiske Parti

Lørdag den 25. og søndag den 26. august 2018

3F-BJMF, Mølle Allé 26, 2500 Valby

Landsledelsen skal på mødet træffe de sidste beslutninger vedrørende forberedelse af den 35. kongres den 22.-23. september. Arbejdstiderne er lørdag 13-18 og søndag 09-15.

Landsledelsesmødet er åbent for alle interesserede medlemmer. Der skal af praktiske hensyn ske tilmelding af alle andre end LL-medlemmer og suppleanter, senest torsdag den 24. maj 2018 kl. 12.00, til Gitte Thomsen, tlf. 9813 9681, mail *folket@folketsradio.dk* eller Gerhard Wehlitz, tlf. 3063 7118, mail *gewe@live.dk*.

Ukraines kommunister

Af Aksel V. Carlsen, samfundsforsker

19. juli slog det højreorienterede regime i Kiev atter ned på Ukraines Kommunistiske Parti (UKP). Efter en politiransagning af parties hovedkontor blev UKPs hjemmeside lukket af myndighederne. Det skete midt under partiets markering af 100-året for partiets grundlæggelse (1918) og 25-året for dets genstiftelse (1993). Og netop det forhold at partiets hjemmeside havde omtalt en af Sovjetukraines ledere Vladimir Sjerbitskij (1918-1990) og bragt et foto af ham (!), blev brugt som anledning til dette overgreb.

Regimet – som USA og EU varmt støtter og hvis præsident har Anders Fogh Rasmussen som rådgiver – blev etableret ved et statskup i februar 2014. Siden har det stået for en asocial politik med markante antikommunistiske og antirussiske træk. Med henvisning til en antikommunistisk lovpakke fra 2015 har regimet iværksat en klapjagt på kommunister og en total historieomskrivning med ændring af flere hundrede bynavne og tusinder af gadenavne. Hensigten er en regulær hjernevask af befolkningen og udslettelse af alle spor fra sovjettiden. Hvad Stepan Bandera og andre ukrainske kollaboratører under 2.verdenskrig ikke fik gennemført ved hjælp af Nazityskland, gennemføres nu med åben eller stiltiende accept fra Vesten.

UKP's formand Petro Simonenko (tv.) sammen med artiklems forfatter.

UKPs indsats for et sovjetsamfund

De første marxistiske grupper opstod i det nuværende Ukraine længe før oprettelsen af UKP. Halvdelen af deltagerne i Det Alrussiske Socialdemokratiske Partis 1. kongres (1898) var ukrainere, og ved partiets opdeling i bolsjevikker og mensjevikker var Sydukraine i et par år bolsjevikkernes største afdeling. Alene i løbet af 1917 voksede bolsjevikkernes medlemstal i Ukraine fra 2000 i februar til 60.000 i oktober.

UKP blev stiftet i 1918 i kulminedistriktet Donbass og indgik i Det Alrussiske Bolsjevikkernes Parti (siden 1952: Sovjetunionens Kommunistiske Parti, SUKP). Partiet stod bag oprettelsen af den første internationalt anerkendte ukrainske statsdannelse og stod i spidsen for en omfattende industrialisering og kulturrevolution. Frem til 1933 blev der ført en politik til fremme af ukrainsk kultur. En tilsvarende politik blev praktiseret i andre sovjetrepublikker. Det ukrainske sprog fik i denne periode en betydning, det aldrig havde haft tidligere som officielt sprog. Men fra 1930'erne ændrede partiet under Stalins ledelse holdning. Nu hed det, at denne politik angiveligt var i strid med internationalismen og en risiko for Sovjets sammenhængskraft. Denne ændring blev især upopulær i Ukraines vestlige del og blandt intellektuelle. Et tilsvarende mønster gjorde sig gældende i andre sovjetrepublikker .

Der var ukrainere både blandt de tusinder af revolutionære, der på falsk grundlag blev henrettet i Stalin-tiden, og blandt de politisk ansvarlige for disse henrettelser, hvilket senere blev påvist af SUKPs 20. kongres i 1956.

Da Sovjet blev overfaldet i 1941, meldte millioner sig fra hele landet, herunder Ukraine, til Den Røde Hær. Andre gik ind i modstandskampen eller arbejdede på de sovjetiske virksomheder, der blev evakueret østpå. Den antifascistiske modstandsbevægelse blev ledet af det illegale UKP. Blandt de mest kendte eksempler på modstandskampen er den ukrainske kommunist Sidor Kovpaks partisanhær på 2000 mand og ungkommunisternes Unge Garde i Donbass-byen Krasnodon.

Da Ukraine i 1944 blev befriet, bestod det af nedbrændte byer og landsbyer. Der blev udfoldet en omfattende genopbygning under ledelse af UKP. Sværindustri, el-kraftværker og skoler kom i gang. Langsommere gik det med boligbyggeriet. En særlig vanskelig opgave var det at få Vestukraine – der hidtil ikke havde hørt under Rusland eller Sovjet – integreret i den Ukrainske sovjetrepublik. Frem til midten af 1950'erne førte sovjetiske sikkerhedsstyrker væbnet kamp mod højrenationalister i Karpaterbjergene. Og generelt sad krigens rædsler længe i folks bevidsthed. Men frem til 1980'erne var der i den brede befolkning rimelig tilfredshed med det sovjetiske system, der leverede stabilitet, materiel fremgang og voksende velfærd.

Tjernobyl-katastrofen (1986) blev et moralsk og politisk nederlag for UKP. Ledelsen tilbageholdt oplysninger for en befolkning, der begyndte at tvivle på glasnost- og perestrojkaprojektet som en fornyelse af socialismen. Dette blev udnyttet af lokale intellektuelle, der med afsæt i Vestukraine genskabte en nationalistisk, antirussisk og antisovjetisk stemning. I 1989-90, da planøkonomien blev ophævet og blandingsøkonomi indført, kom det til omfattende strejker blandt Donbass-minearbejderne. Protesterne var rettet mod prisstigninger og blev vendt mod ledelsen i Kiev og Moskva. Både

dette og højrenationalisternes sejr ved de lokale valg i tre af Vestukraines regioner i 1990 kom, ifølge UKP, bag på partiledelsen.

I en turbulent tid trådte flere UKP-ledere frem som nationalromantiske tilhængere af Ukraines brud med Sovjet. De ignorerede resultatet af folkeafstemningen 17. marts 1991, hvor 84 procent af Ukraines vælgere deltog og 70 procent af dem havde stemt for »et fornyet Sovjetunionen« (og dette resultat er aldrig blevet betvivlet). Da Ukraines sovjetiske parlament i august 1991 vedtog at forbyde UKP, stemte de fleste kommunistiske parlamentsmedlemmer også for. Og 8. december deltog Ukraines første præsident Leonid Kravtjuk – tidligere chefideolog og næstformand for UKP – sammen med Hvideruslands Stanislav Sjusjkevitj og Ruslands Boris Jeltsin i det statskup, der medførte Sovjetunionens opløsning.

UKP var altså forbudt, angiveligt for medvirken i kupforsøget imod Gorbatjov 21. august 1991, men der var stadig mange kommunister, der ikke lod sig kue.

Genskabelse af UKP

UKP-forbuddet blev straks anket af en gruppe kommunister, og da domstolen året efter fandt forbuddet i strid med forfatningen, blev partiet genoprettet i juni 1993. Men i mellemtiden var de fleste UKP-medlemmer enten gået ud af politik eller havde tilsluttet sig de nye partier, der pludselig opstod. En gruppe kommunister stiftede i oktober 1991 et socialistisk parti (USP), og ved dets grundlæggelse udgjorde kommunisterne 90 pct. af det nye parti. Andre kommunister gik enten ind i et nystiftet Bondeparti, i Kommunistisk Forbund eller i netværket Ukraines Kommunister. Samtidig forberedte ukrainske højrenationalister, hvad de kaldte en »Nürnberg-2 domstol« over alle kommunister.

I 1992-93 – samtidig med at appeldomstolen behandlede kommunisternes anke mod forbuddet – foregik der en samling af ukrainske kommunister i ét parti, og menige kommunister deltog i de omfattende strejker blandt kulminearbejderne i Donbass i juni 1993. De fik aktiv støtte fra Donbass-omådets intellektuelle, der stiftede en Donbass Akademiker Kongres, som formulerede kravet om regionalt selvstyre i Donbass. Også på Krim var der utilfredshed med Kievs politik. På de lokale kommunisters initiativ blev der udarbejdet en forfatning for Krim.

I marts 1993 blev der afholdt en kommunistisk samlingskonference i Donetsk. Da de 383 delegerede fra hele Ukraine ankom, havde højrenationalister blokeret det kulturhus, man havde lejet. Derfor tog de delegerede til forstaden Makejevka, hvor konferencen blev afholdt i Kujbysjev rørfabrikkens klubhus. Man besluttede at indkalde til en kongres for genstiftelse af partiet. Da et flertal i parlamentet besluttede at »tilhængere af kommunistiske ideer kunne oprette en tilsvarende organisation« blev der så afholdt en stiftende partikongres i Donetsk.

De fleste SP-medlemmer vendte tilbage til UKP, men mange blev i SP, som dog drejede mere og mere i socialdemokratisk retning. Da der i 1996 opstod uenigheder i SP, dannede venstrefløjen omkring økonomiprofessor Natalija Vitrenko et nyt parti, Progressive Socialister. Alle tre partier opstillede ved parlamentsvalget i 1998 og opnåede samlet 41 pct. af stemmerne, og året efter fik deres tre kandidater ved præsidentvalgets første runde samlet set 44 pct.

I de år var UKP landets største parti. Det var aktivt i kampen mod skiftende regeringers asociale politik og en tilnærmelse til NATO. Især var Krims kommunister aktive med protester mod amerikansk-ukrainsk militærsamarbejde i Sortehavet. Det var et internationalistisk parti, der repræsenterede flere etniske grupper af befolkningen. 63 pct. af UKPs vælgere betragtede sig som etniske ukrainere og 27 pct. som russere. Dets opbakning var størst i Sydukraine og i Østukraine.

UKP samarbejdede med andre partier i protesterne mod præsident Kutjma i 2001, men det blev de liberale og nationalistiske kræfter, der med støtte fra Vesten fik voksende opbakning. En gruppe oligarker i Donbass-området stiftede et midtersøgende Regionernes Parti (RP) omkring Viktor Janukovitj, tidligere guvernør i Donbass. Mange UKP-vælgere så RP som et socialt orienteret folkeparti og gik over til dem. I 2006 og 2010 var UKP parlamentarisk grundlag for at RP kom til magten.

Janukovitj fik UKPs støtte som præsidentkandidat som det mindste onde, og UKP opnåede i visse tilfælde at hans regering viste sociale hensyn. UKP var kritisk overfor Janukovitjs støtte til bestemte oligarkgrupper og hans vaklen mellem tilnærmelse til EU eller Rusland. Da Majdan-protesterne blussede op ved årsskiftet 2013-14, stemte UKPs parlamentsmedlemmer i afgørende spørgsmål loyalt sammen med regeringen og blev af mange betegnet som »tjenere for en bestemt oligark-klan og dens regering«. Derfor blev UKP også ramt af Majdan-protesterne.

UKPs medlemstal blev reduceret fra 150.000 i 1993 til 115.000 i 2012. I dag er det knap 50.000.

Efter statskuppet

UKP havde forståelse for de folkelige protester, men konstaterede, at det var militante højrekræfter, der tog over og stod bag selve statskuppet i februar 2014. Et par måneder senere besluttede det nye regime at opløse den kommunistiske gruppe i parlamentet, og den nye regering indledte retssager både mod enkelte kommunister og mod UKP som sådan. Først blev et par mindre kommunistiske partier forbudt, og i 2016 kom forbuddet mod UKP. Forbuddet blev dog anket, og siden er sagen mod UKP blevet syltet i retssystemet. Derfor har UKP ikke kunnet deltage i valg eller anvende sit logo med hammer og segl. Et forsøg med at opstille under et andet navn var ingen succes.

Den tidligere omtalte eks-kommunist Leonid Kravtjuk har nu – ifølge netavisen *argumentua.com* – udtalt, at det nye styres forbud mod kommunisterne »er naturligt... De har jo i 70 år i den grad hjernevasket folket med en uhuman og antiukrainsk holdning, at mange endnu ikke er blevet afklaret... Der findes mange beviser på, at kommunisterne støtter de kræfter, som vil udslette Ukraine. Ingen politisk organisation, der i dag udfordrer Ukraine eller truer vores suverænitet, integritet, uafhæn-

Alla Aleksandrovskaja under retssagen i 2016.

gighed, frihed og demokrati, skal have lov til at deltage i det politiske liv«.

I UKP brydes meningerne om den politiske linje, men man undlader af hensyn til de eksisterende forhold at udtale sig officielt om situationen i Østukraine og Krim. Man fokuserer på kravet om at stoppe borgerkrigen, på forfatningens ord om Ukraines neutralitet, på kravet om føderalisering og lokalt selvstyre. Dette bruges dog af regimet som påskud for overgreb mod UKP.

Højreekstremistiske tæskehold og paramilitære grupper står bag overfald på kommunister og ungkommunister. De selv og deres pårørende er udsat for chikaner og vilkårlig arrestation. Eksempelvis i Kharkov og Dnepropetrovsk (Dnipr). I nogle tilfælde har partiets jurister fået omstødt fængselsstraffe til afsoning i hjemmet. Blandt de UKP-ledere der har været fængslet og siddet i varetægt er formanden for UKPs afdeling i Ukraines næststørste by, Kharkiv, den 66-årige Alla Aleksandrovskaja, tidligere parlamentsmedlem. Hun blev anklaget for »støtte til separatister og krænkelse af Ukraines integritet«. Hun blev alvorligt syg under sine fire måneder i varetægtsfængsel. Hendes sag er nu midlertidigt stillet i bero og behandles ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg.

Også partiformanden Petro Simonenko har været udsat for voldelige overgreb. Ifølge UKP blev der under en politiransagelse 8. maj i år i hans hjem »plantet« en revolver med lyddæmper og hundrede patroner. Han er nu tiltalt for »forsøg på væbnet statskup«. UKP værdsætter en bred international solidaritet fra kommunister og fra partier i Det Europæiske Venstre og modtager juridisk assistance fra portugisiske og tjekkiske jurister samt fra Sammenslutningen af Demokratiske Advokater.

Frem til ransagningen 19. juli havde UKP stadig en officiel hjemmeside og afholdt sammen med ungkommunisterne legalt møder og offentlige arrangementer. Ved landsdækkende konferencer har man anvendt Skype. Der er blevet holdt liv i partiets skolingssystem, og da partiavisen *Kommunist* i disse år ikke kan udkomme, har partiet anvendt den tidligere sovjetiske fagforeningsavis »Arbejderbladet« (*Rabotjaja Gazeta*) til at fremføre sine synspunkter. Frem til i sommer udkom den i et oplag på 10.000 eksemplarer. Af dem blev der solgt 1300 eksemplarer i løssalg, resten på abonnement. Partiet udgiver desuden fem lokale aviser (i fire byer i Centralukraine samt i Vinnitsja i nordvest). Hvordan deres vilkår vil forme sig fremover, er i skrivende stund uklart.

Samme dag, som den seneste ransagning hos UKP fandt sted i Kiev, protesterede lederen af det ukrainske parti Progressive Socialister, Natalija Vitrenko. Hun udtalte: »Repressalierne mod UKP er politisk begrundede. De er i strid med Ukraines forfatning og den Europæiske Menneskerettighedskonvention«.

I et interview til den kommunistiske Moskva-avis *Pravda* udtalte UKPs formand Pjotr Simonenko, at selv om regimet forsøger helt at udelukke partiet fra det politiske liv, så agter UKP »i en eller anden form« at deltage både i Ukraines forestående præsident- og parlamentsvalg .

Artiklen er afleveret til redaktionen den 25. juli 2018

Rabotjaja Gazeta eller »Arbejderbladet«.

Portugal på en skillevej

Portugal har siden oktober 2015 haft en socialdemokratisk mindretalsregering, støttet af venstrefløjen men uden at rykke afgørende frem i forhold til idealerne fra Nellikkerevolutionen i 1974. På trods af enkelte positive tiltag på det sociale og arbejdsmarkedspolitiske områder har den svært ved at rykke sig afgørende fra EU og NATO's indflydelse. Alligevel er landet på nogle samfundsområder foran de borgerlige demokratier i Europa – uden at have ødelagt de kapitalistiske produktionsforhold.

Af Luis Monteiro, medlem af DKP's landsledelse og DKP's Internationale Udvalg

Revolutionen og den revolutionære udvikling

Den 25. april 1974 gennemførtes i Portugal en ublodig revolution – Nellikerevolutionen – på baggrund af bred, social uro, omfattende strejker og stor utilfredshed med kolonikrigen, som bevirkede, at militæret – MFA, de Væbnede Styrkers Bevægelse – gennemførte et militærkup, der gjorde op med næsten 50 års fascistisk diktatur. Befolkningen sluttede straks op om militæret, og alliancen mellem MFA og folket udgjorde med det samme revolutionens motor.

25. april 1975 – et år efter revolutionen – afholdtes det første frie valg i 48 år, valg til en grundlovgivende forsamling, der skulle udarbejde en demokratisk og progressiv grundlov, som blev vedtaget et år senere med valget til en lovgivende forsamling (parlamentet) den 25. april 1976. Valget i 1975 valg gav flertallet til PS og PCP.

Progressiv grundlov

I foråret 1976 vedtoges en progressiv grundlov, og følgende landvindinger blev stadfæstet:

- Indførelse af udvidede frihedsrettigheder, garanterede politiske, civile, kulturelle, faglige og fagforeningsmæssige rettigheder.
- Ødelagde baserne for den statsmonopolistiske kapitalisme og de monopolistiske økonomiske grupper.
- Nationaliserede bankerne og forsikringsselskaberne, produktionens basissektorer, de største transport- og kommunikationsvirksomheder og dannede en solid offentlig sektor, der var afgørende for landets økonomi, markedsreguleringen og udenrigshandelen.
- Gennemførte Landbrugsreformen med ekspropriering af storgodserne og medvirkede til dannelse af kollektive landbrugskooperativer, ledet af landarbejdere og små og mellemstore forpagtere.
- Indførte arbejderkontrol på virksomhederne.
- Vedtog en ny lejelov i landbruget, som reelt overdrog jord og hidtil udyrkede jordlodder til landbefolkningen.
- Forbedrede betydeligt levevilkårene blandt arbejderne generelt og andre lag i samfundet, bl.a. ved at forhøje mindstelønnen.
- Frembragte fremkridtsvenlige ændringer i uddannelsessektoren og øgede betydeligt skolefrekvensen.
- Vedtog et nyt Nationalt Sygesikringssystem og udviklede kulturen og folkesporten.
- Stadfæstede indledningsvis, at Portugal er et »demokratisk land på vej til Socialismen«.

Neoliberalistiske regeringer efter 1976

I perioden efter 1976 blev landet regeret skiftevis af enten socialisterne alene (med parlamentarisk støtte fra højrefløjen) eller af højrefløjsregeringer. PCP har ikke i perioden 1976-2015 siddet i regering eller ageret parlamentarisk grundlag for de mere eller mindre reaktionære regeringer. Den revolutionære periode i 1974-75 stoppede, og udviklingen af det samfundseje, som skulle herske over for produktionen, vareudvekslingen og de samfundsrelationer, de selv skaber, blev sat i stå. Modsætningerne mellem by og land, mellem intellektuelt og fysisk arbejde og det endelige opgør mellem klasserne udeblev efter den dybe politiske splittelse i november 1975 mellem de progressive sektorer af militæret og de progressive, demokratiske partier. Arbejderklassen fik ikke den nødvendige støtte til at erobre den politiske magt.

I modsætning til den social-økonomiske, progressive kurs i grundloven af 1976 blev den gældende politik i praksis – gennem utallige ændringer af grundloven, som betød dybe og væsentlige strukturelle samfundsændringer – neoliberalisering af de forskellige sektorer af de politiske og økonomiske aktiviteter, en udenrigspolitik under stærk indflydelse af EU, USA og NATO, privatisering af de sociale medier, banker og forsikringsselskaber samt diverse industrisektorer og fortsat splid

blandt de væbnede styrker. Neoliberalismen førte til forværring af ulighederne, og det er ét af dens strukturelle karakteristika: stigning i arbejdsløsheden, afindustrialisering, destabilisering af landbruget og fiskeriet, forværring af miljøet, merkantilisering af alle sektorer i samfundet, multinationale selskabers fjendtlige overtagelse af økonomiens strategiske sektorer i samarbejde med investeringskonsortier og med økonomisk stærke nationale grupper, forringelse af statens sociale og økonomiske funktioner.

Socialisterne (PS) – de portugisiske socialdemokrater – har aldrig haft klassebevidsthed og er dybt antikommunistiske. Ikke engang da de havde flertallet i parlamentet sammen med kommunisterne førte de en socialistisk økonomisk politik. Tværtimod allierede de sig med højrefløjen – PSD og CDS – og førte en neoliberalistisk politik, der tillod en krigerisk, fortsat offensiv mod principperne om social retfærdighed, social lighed og demokratisering af kulturen. De fortsatte angreb efter angreb på revolutionens landvindinger og tillod EU at stille politiske og økonomiske hindringer op for en demokratisk og socialistisk udvikling.

De senere år

I oktober 2015 dannede – på opfordring af PCP – det socialdemokratiske parti PS regering, da venstrekræfterne havde opnået 52% af stemmerne tilsammen.

Den nye regerings program udgør en klar satsning på at afvise tidligere sparepolitikker og »skabe økonomisk vækst, jobskabelse og mindre ulighed« og indebar følgende fremskridt (helt eller delvist gennemført i de sidste 3 år):

- Forhøjelse af mindstelønnen årligt over de næste 3 år og fritagelse af social- og sundhedsydelser for de ansatte, der tjener under mindstelønnen (som pt. er blevet forhøjet til 600 euro/måned).
- Nedsættelse af den ugentlige arbejdstid fra 40 til 35 timer.
- Forhøjelse af folkepensionen og straksudbetalinger af indefrosne pensioner.
- Udbetalinger af alle indefrosne lønninger for offentligt ansatte allerede i løbet af 2016.
- Retablering af de gamle ferieordninger.
- Retablering af kollektive overenskomster mellem arbejdsmarkedets parter.
- Flere nationaliseringer af privatiserede offentlige tjenester, herunder metro- og bustrafikken samt flyselskabet TAP.
- Bedre adgang til sundhed og uddannelser, bl.a. ved at hæve uddannelsesydelserne.
- Nedsættelse af moms på fødevarer.
- Genindførelse af ansattes og faglige organisationers rettigheder.

Partier i det portugisiske parlament:

PCP: Portugals Kommunistiske Parti, dannet i 1921 og indtil 1974 illegalt. På trods af forfølgelse, eksil og fængsling af dets kadrer på alle niveauer har partiet altid arbejdet inden for landets grænser og er dybt forankret i arbejdsklassen – dets historie er også arbejderbevægelsens historie. Stiftede senere CDU, Den Demokratiske Enhedskoalition, som stiller op til lokale, parlaments- og præsidentvalg sammen med De Grønne, økologister og demokrater uden for partierne. CDU er i dag repræsenteret i parlamentet med knap 10% af stemmerne.

PS: Partido Socialista, dannet i 1973 med støtte fra de store europæiske socialdemokratier med bl.a. Willy Brandt og Oluf Palme i spidsen. PS henter sine vælgere blandt dele af arbejderklassen, middelklassen og offentligt ansatte. PS er medlem af Socialistisk Internationale. PS har i dag 32% af vælgerandelen i parlamentet.

PSD: Partido Socialdemocrata, dannet den 6. maj 1974, hvor navnet var PPD, Demokratisk Folkeparti, skiftede navn senere. Dannet af liberale fra parlamentet under det fascistiske diktatur og er derfor et liberalistisk parti. Kort efter navneskiftet søgte PSD optagelse i Socialistisk Internationale, men fik afslag, da PS allerede var medlem. Henter sine stemmer i middelklassen og borgerskabet. PSD har i dag 30% af vælgerandelen i parlamentet.

CDS: Det Demokratiske og Sociale Centrum, dannet den 27. juli 1974 og skiftede senere navn til PP, Partido Popular, Folkepartiet. Konservativt parti, storkapitalens parti. Henter sine vælgere blandt virksomhedsejere, bankdirektører og borgerskabet. CDS har i dag 6% af vælgerandelen i parlamentet.

BE: Venstreblokken, dannet i 2000 af venstresocialistiske, trotskistiske og maoistiske grupper, men er i dag et mere parlamentsfikseret og socialistisk parti, der ligner Enhedslisten i Danmark og Syriza i Grækenland, og hvis vælgere før 2000 stemte på CDU/PCP. Partiet henter sine stemmer i dele af arbejdsklassen og blandt offentligt ansatte. BE har i dag 10% af vælgerandelen i parlamentet.

PAN: Partiet for Dyr og Natur, dannet i 2011 og har som hovedmærkesag dyre- og naturbeskyttelse. PAN har i dag 1% af vælgerandelen i parlamentet.

- Ophævelse af forbuddet mod abort.
- Tillade ægteskab for par af samme køn.
- Ny forhandling med EU om tilbagebetaling af ydede lån.
- Bedre dyrebeskyttelseslovgivning.
- Genindførelse af samtlige helligdage ophævet i 2012.
- Styrkelse af Arbejdstilsynet.

Brug for nye svar

PCP har understreget flere gange, at Portugal har brug for nye politiske svar i forsvaret for arbejdernes og befolkningens behov samt landets strukturelle udfordringer. Den socialdemokratiske regerings politik har ikke stoppet fire årtiers neoliberalistisk politik og underkastelse under storkapitalens og EU's interesser.

Ifølge PCP er der brug for at forsvare og udbygge Nellikkerevolutionens landvindinger og starte en alternativ politik, der patriotisk sikrer en venstreorienteret politik (de portugisiske kommunister kalder dette et »avanceret demokratisk alternativ« eller, som de danske kommunister kalder det. »antimonopolitisk demokrati«).

En politik, der sikrer klare svar på en række presserende udfordringer i landet: en arbejdsmarkedspolitik for både den private og offentlige sektor og minimumsløn på 650 euro/måned pr. 1. januar 2019; forøgelse af de offentlige investeringer; en forstærkning af socialpolitikken, herunder en forbedring af pensionssystemet, garanti af familieydelsen og ret til reformen uden dekort; en skattepolitik, der effektivt beskatter ejendomme og overskud fra banker og værdipapirinvesteringer; økonomisk støtte til små og mellemstore virksomheder; støtte til folkelig kultur; en fair afgiftspolitik på elektricitet og gas; støtte til familielandbrug og landbrugsproduktionen og skovbrandbekæmpelse.

En sådan patriotisk, uafhængig og demokratisk politik er ikke mulig så længe Portugal er medlem af EU og NATO.

Rusland: det røde kort til Medvedjevs regering

Af Aksel V. Carlsen, samfundsforsker

Samme dag som VM startede i Rusland, erklærede Medvedjevs regering, at pensionsalderen og den russiske moms bliver hævet. Begge lovudspil har klar social slagside og vakte vrede.

Under VM forbød præsident Putin offentlige møder i de byer, hvor der skulle spilles, men nu, efter VM, opretholder myndighederne i flere byer disse forbud og chikanerer oppositionen. Forud for 1. behandling af lovforslaget fik Ruslands venstrekræfter i snesevis af byer afslag på anmeldelser af offentlige protestmøder. I bedste fald blev de henvist til afsidesliggende steder, eksempelvis i Moskva. I Skt. Petersborg (Leningrad) blev der – trods afslag – alligevel afholdt protestmøde under mottoet »Regeringen får det røde kort«. Et massivt politiopbud førte til talrige arrestationer.

Asociale udspil

Officielt hedder det, at regeringen med de nye love agter at skaffe penge til de sociale lappeløsninger, som Putin lovede vælgerne ved sin tiltrædelse. Derfor hæves momsen fra 20 til 22 pct.; samtidig skal pensionsalderen for kvinder hæves fra 55 til 63 år og for mænd fra de nuværende 60 til 65 år. Blandt tre forslag til pensionsreformen valgte regeringen det skrappeste, som er udarbejdet af det liberalistisk dominerede finansministerium.

Til sammenligning meddelte nyhedsbureauet RIA-Novosti for nylig, at Ruslands 24 milliardærer i løbet af årets første seks måneder har forøget deres formuer med 3,27 milliarder dollars. Og oliepriserne, som er vigtige for Ruslands økonomi, er atter gunstige. Så der er penge nok.

Men tiden efter Sovjets opløsning har været præget af offentlige besparelser. Sovjettidens gratis offentlige sundhedsvæsen er bevaret – dog kun på papiret. På grund af usle lønninger til læger og sygeplejersker skal man nu betale for ordentlig behandling og ofte selv skaffe medicinen, hvilket er muligt i storbyer, men ikke i provinsen. Besparelserne har især ramt de

Regeringen får det røde kort i Leningrad

KPRF foran Bolsjoj-teatret

pensionister og børnefamilier, der udgør flertallet af de 20 millioner (13 procent af befolkningen), hvis indtægter er under eksistensminimum. Men selve pensionsalderen har hverken Jeltsin eller Putin hidtil villet pille ved.

Set med danske øjne kan den nye pensionsalder måske virke »moderat«. Men det drejer sig jo ikke om Danmark med en gennemsnitslevealder på 81 år eller om USA med 79 år. I Rusland er den i gennemsnittet knap 73 år – hvilket i sig selv er et fremskridt. Men det tog faktisk Ruslands virkeliggjorte kapitalisme 20 år atter at komme op på den gennemsnitlige levealder, man havde i Sovjet. Og i mange af de russiske regioner lever mænd stadig kun 65-66 år.

Putin-regimet ville i 2004-05 følge et forslag fra regeringens nyliberale kræfter om at erstatte en række sociale garantier fra Sovjettiden med udbetaling af en engangskompensation. Da venstrekræfterne iværksatte omfattende protester, blev udspillet taget af bordet. Men i de følgende 10-12 år er venstrefløjen blevet svækket. Det skyldes dels at Putin-regimet fik samlet nationen mod de ydre trusler og i øvrigt slog hårdt ned på protesterne mod valgsvindel i 2012; og dels intern uenighed på venstrefløjen.

KPRF

Et symptom på denne uenighed er den dysfunktion som har præget venstrefløjens største parti, Den Russiske Føderations Kommunistiske Parti (KPRF).

KPRF blev stiftet i 1993 efter at Jeltsins forbud mod kommunistiske partier var blevet ophævet. KPRF har rødder tilbage til splittelsen i SUKP og var fra starten præget af nationalromantikere og venstreorienterede nationalister. Partiet har hundredevis af trofaste medlemmer over hele landet, som betragter sig som kommunister, herunder forretningsfolk og intellektuelle. Blandt de sidste er eksempelvis fysikeren, nobelpristager Zhores Alfjorov. Men KPRF-ledelsen har længe optrådt selvtilstrækkeligt og afvisende overfor andre venstrekræfter. KPRF

opfattes af mange som en del af systemet og bliver oftest kritiseret for:

* tætte kontakter til rige forretningsfolk, der yder partiet økonomisk støtte. De får til gengæld tildelt sikre valgkredse, imens der længe ikke har været fagligt aktive arbejdere blandt KPRFs spidskandidater;

* ideologisk tilnærmelse til den russisk-ortodokse kirke;

* støtten til formanden Gennadij Zjuganovs påstand om at Rusland »har opbrugt sin revolutions-kvote«. KPRF satser nu på »patriotisk forsoning mellem De Røde og De Hvide – til gavn for et samarbejdende folkestyre«.

Disse kritikpunkter har ført til eksklusion eller udmeldelse af utilfredse kommunister. Da KPRF blev stiftet i 1993, talte det 500.000 medlemmer, i dag har det knap 160.000.

For et år siden blev den 41-årige karismatiske jurist Sergej Udajltsov, leder af det socialistiske netværk Venstrefront, efter tre års fængsel løsladt. Forud for årets præsidentvalg kontaktede han KPRF og andre partier på venstrefløjen og tog initiativ til en internet-afstemning om en mulig fælles venstrefløjskandidat. Resultatet blev, at de egentlige politiske venstrekræfter ikke var blandt afstemningens syv topscorere. De blev overhalet af et par kendte tv-journalister. Men det blev Pavel Grudinin – en ret ukendt, men succesrig forretningsmand fra Moskva omegn, millionær og partiløs jordbæravler – der af KPRF blev udpeget til at repræsentere de såkaldte »venstrepatrioter«, som omfatter konservative, monarkister, KPRF samt Sergej Udajltsovs Venstrefront. Denne satsning tog Ruslands øvrige venstrekræfter afstand fra. Grudinin opnåede ved valget 12 procent af stemmerne – det dårligste resultat i Ruslands historie for en kommunistisk kandidat.

Nu har KPRF forud for borgmestervalget 9. september i en række byer atter grebet til topstyring. I Moskva, hvor både liberale og venstrefløjsaktivister gang på gang har stået bag protester mod den nuværende borgmester, Sergej Sobjanins politik, forsøgte KPRF sig dog med en slags fornyelse. Der blev på internet afholdt et såkaldt primærvalg. Her kom Zjuganovs favorit, den 45-årige Vadim Kumin, ind på fjerdepladsen. Han er (endnu) en af KPRFs forretningsfolk, bestyrelsesformand for en bank og bestyrelsesmedlem i A/S Russiske El-system. Men KPRFs ledelse udpegede alligevel netop denne Kumin som »venstrepatrioternes« spidskandidat, og Udajltsovs Venstrefront accepterede.

Den egentlige opposition

Trods befolkningens opbakning til Putin har udviklingen af Ruslands oligarkiske kapitalisme skabt en voksende politisk opposition. En ny bred bevægelse, »Medborgersolidaritet«, har i flere byer vist sig aktiv. Venstrefløjen er især repræsenteret ved et par mindre kommunistiske partier samt socialistiske, anarkistiske og trotskistiske grupper.

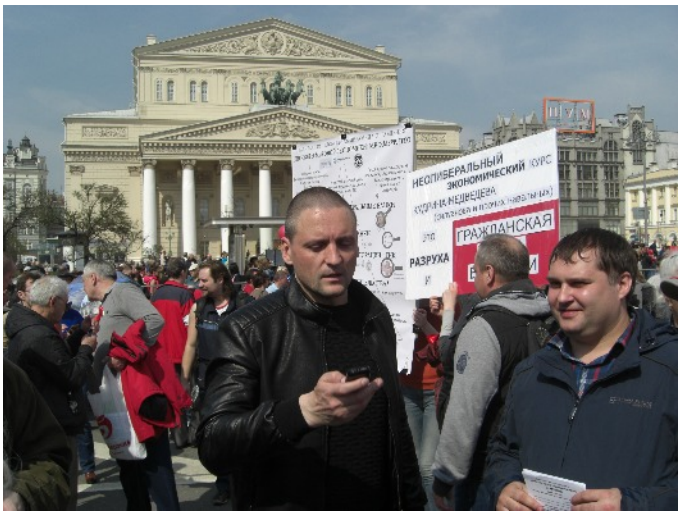

Leder af Venstrefronten Sergej Udajltsov

* Siden 1991 har *Ruslands Kommunistiske Arbejderparti* (RKAP) været det mest aktive blandt venstrekommunisterne. Partiet var i 1993 aktivt i forsvaret af Ruslands legitime parlament, som blev beskudt af panservogne i forbindelse med Jeltsins statskup. I et forsøg på at samle venstreorienterede faglige aktivister stiftede RKAP en paraplyorganisation *ROT Front* (en russisk forkortelse af »Ruslands Forenede Arbejderfront«). ROT Front oplevede i en række år regimets bureaukratiske benspænd, da det søgte om at blive opstillingsberettiget. Myndighederne gav afslag seks gange. Ved sidste tilfælde var forklaringen, at ROT Fronts logo indeholdt en knytnæve, hvilket blev tolket som opfordring til vold. Først efter et ekspertudsagn om dette symbols historik blev det endelig godkendt.

Forud for årets præsidentvalg udtalte RKAP og ROT Front at man anså valget for snyd og bedrag. Men i stedet for boykot iværksatte man en kampagne for at få opstillet »en symbolsk kandidat«, hvilket kunne give nye muligheder for agitation og adgang til landsdækkende medier. Denne symbolske kandidat blev Natalja Lisitsina, kranfører fra Skt. Petersborg. Hun blev dog afvist af regimet.

* Uenighederne i KPRF førte til oprettelse af nye kommunistiske partier. Således oprettede en gruppe ungkommunister partiet *Ruslands Kommunister* (RK). De etablerede en landsdækkende organisation med tilstrækkelig mange regionale organisationer til, at regimet har accepteret partiet som opstillingsberettiget. Ved seneste parlamentsvalg opnåede RK 2,3 procent af stemmerne, og ved årets præsidentvalg stillede den 39-årige partiformand Maksim Surajkin op og fik 0,5 million stemmer. I en situation hvor befolkningen ønsker en stærk statsleder, var hans hovedmotto: »Vi er det eneste ægte stalinistiske parti og vil genskabe Sovjetunionen«.

* En anden gruppe KPRF-aktivister, blandt andet fra store KPRF-afdelinger i Moskva og Skt. Petersborg, blev i 2010 ekskluderet, fordi de kritiserede Zjuganovs ledelsesstil og KPRFs »udskiftning af proletarisk internationalisme med nationalisme og religiøsitet«. De var afventende med at stifte et nyt

parti for ikke at bidrage til splittelsen blandt venstrekræfterne, men besluttede dog i 2014 at stifte *Det Forenede kommunistiske Parti* (OKP). På den stiftende kongres deltog delegerede fra 46 af Ruslands 84 regioner. De valgte den tidligere KPRF-næstformand i Moskva, Vladimir Lakejev, som partiformand. De fleste medlemmer kommer fra KPRF, som de nu betegner som »antimarxistisk«. De fastholder, at det nye parti ønsker et kommunistisk enhedsparti, som skal kæmpe for arbejdermagt, reelt demokrati, socialistisk internationalisme og ateisme. Alene i år har to partiforberedende organisationer, *Den nye kommunistiske bevægelse* og *Det Arbejdende Rusland*, søgt om optagelse i OKP.

Partiet udgiver avisen *Nye Alternativer* og har ved flere tilfælde samarbejdet både med Udajltsovs Venstrefront og senest været medarrangør for en Marx-konference i Skt. Petersborg sammen med den socialistiske netavis *Rabkor* (Arbejderkorresponenten). OKP samarbejder desuden med det tidligere nævnte Ruslands Kommunistiske Arbejderparti og ROT Front og støttede under præsidentvalgkampen i år ROT Fronts opstilling af den kvindelige kranfører som symbolsk kandidat.

Disse venstrekommunistiske partier har ikke samme økonomiske ressourcer som KPRF og mangler parlamentarisk repræsentation. Deres aktiviteter er knyttet til lokale borgerinitiativer og samarbejde med alternative fagforeninger. Alle har dog hjemmesider, net-tv og udgiver egne aviser.

Første maj i år var ROT Front, OKP og RK toneangivende i den alternative røde demonstration som blev afholdt i Moskvas traditionsrige arbejderkvarter Presnja, imens KPRFs demonstration sluttede med et møde foran Bolsjoj-teatret. Samme mønster gik igen i flere provinsbyer.

Alle disse kommunistiske partier var enige om, at årets præsidentvalgkamp var en farce, men har dog været uenige om, hvad der skal gøres. Men den nye situation åbner for nye muligheder.

Aktionsenhed

I løbet af juni-juli har venstrekræfterne fundet sammen til fælles aktioner mod den asociale pensionsreform. I mange tilfælde også med KPRF. Faktisk var kommunister og andre venstrekræfter blandt de første, der i egne medier reagerede mod regeringens udspil. Men også liberale kræfter, socialdemokrater og den alternative faglige sammenslutning KTR protesterede.

Denne sammenslutning KTR iværksatte en underskriftsindsamling, der i løbet af en måned kom op på 3 millioner underskrifter. Det er sjældent, at KTR samarbejder med politiske venstrekræfter, men nu indbød man dem i Moskva til rådslagning om fællesprotester. I mødet deltog talsmænd fra en række kommunistiske partier, bevægelsen Medborgersolidaritet, socialdemokrater og den socialistiske netavis *Rabkor*, og de gennemførte en fælles landsdækkende aktionsdag 18. juli forud for parlamentets 1. behandling af pensionsloven.

Zjuganovs KPRF har både i parlamentet og i egne medier kritiseret pensionsudspillet og udtalt, at regeringen »betjener de rige, ydmyger de fattige og hugger fra pensionisterne«. KPRF besluttede at gennemføre sine egne protestarrangementer 28. juli i 140 byer - fra Vladivostok til Murmansk og Krim. Partiet har krævet reformen lagt ud til folkeafstemning og indleverede den nødvendige ansøgning til Ruslands Centrale Valgkommission. Den blev dog afvist.

Selvom opinionsundersøgelser viser, at over 85 procent af de adspurgte er imod pensionsreformen, og trods de omfattende protester blev lovforslaget vedtaget 19. juli ved parlamentets 1. behandling. For stemte 328 medlemmer af Putin og Medvedjevs parti Forenet Rusland (FR). Imod stemte 104 kommunister, socialdemokrater og højrepopulister samt et enkelt medlem af FR. Og 18 parlamentsmedlemmer fra FR undlod at stemme. Anden behandling sker til september.

Venstrekommunistisk fællesdemo. Presnja-distriktet.

Den 29. august 1943 – Folkets dag

Kampen for national selvstændighed og demokrati har dybe rødder i det danske folk og besættelsestiden danner et forbilledligt eksempel

Af Lars Ulrik Thomsen

Et af de mest bevægende kapitler i danmarkshistorien var, da det danske folk rejste sig imod besættelsesmagten i august 1943. Det er sparsomt med omtale af denne begivenhed i de officielle kilder; det virker som om man helst skal forbigå den i tavshed.

Men det er der slet ingen grund til. De virkeligt store og skelsættende begivenheder bør man huske og sætte sig ind i, fordi det på den ene eller anden måde får betydning senere i historien.

Den beslutning, der blev truffet på *Kominterns 7. verdenskongres* i Moskva i 1935, skulle komme til at afgøre krigens udfald. Parolen om *enhedsfront og folkefront* slog igennem i arbejderbevægelsen og blev helt afgørende for at stoppe fascismen.[1]

Den blev ført ud i livet i *Italien, Bulgarien, Chile, Indien, Frankrig, Spanien, Holland, Belgien og Danmark.*

På *DKP's landspartikonference i Odense* i 1938 blev parolen om enhed i arbejderbevægelsen omsat til danske forhold med appeller til Socialdemokratiet og de Radikale om at skabe enhed mod højrekræfterne. Appellen blev i første omgang afvist, men da besættelsen blev en realitet, voksede enheden op nedefra fra *arbejdsplads til arbejdsplads - fra fagforening til fagforening*.

Folkestrejkerne

To og et halvt år inde i besættelsen var der allerede skabt en bred folkelig bevægelse mod nazismen. Dens brutale og skruppelløse overgreb på befolkningen skabte hver dag nye modstandere og tilhængere af frihedskampen.

Hvordan begyndte opstanden den 29. august 1943?

Den begyndte i Esbjerg i begyndelsen af august, rullede videre til Odense, hvor de store jern-industrielle virksomheder stod i spidsen for Folkestrejken. Herfra gik impulsen tilbage til Esbjerg, hvor en sabotage på havnen ødelagde en kassefabrik til fiskeeksporten. Det udløste en ny Folkestrejke, der blev ført til sejr, idet tyskerne trak deres soldater væk fra gaderne om aftenen.

I august 1943 skrev det illegale *Land og Folk:*

»Esbjerg og Odense har vist vejen! Ikke underkastelse og leflen for de tyske bestier, men bevidst og kraftig optræden sikrer folket tålelige forhold.

Fra hele landet meldes om aktioner, demonstrationer og strejker mod tyskerne og deres straffeforanstaltninger. Så kraftig og omfattende har modstanden været, at tyskerne på sine steder har fundet det nødvendigt at give efter. Odense og Esbjerg har i de sidste uger leveret strålende eksempler på at modstandens og kampens vej er farbar, og det er ad denne vej at det danske folk skal nå frem til friheden og selvstændigheden.«

Fra Esbjerg fortsatte bevægelsen til andre store byer Ålborg, Århus og en række mindre byer, men ikke i København. Det var først året efter i 1944, at det lykkedes at gennemføre en egentlig *Folkestrejke*, der fuldstændig lammede byen og gjorde tyskerne desperate.

De lagde en jernring om byen med pansertropper og artilleri; al vand og gas blev afbrudt for at sulte byen til underkastelse, men i stedet medførte det et sammenhold og en modstandsvilje, der har gjort københavnernes indsats til et af de helt store kapitler i besættelsestidens historie.

Hvordan kunne det lykkes at skabe opstanden den 29. august?

Det kunne det, fordi arbejdspladserne stod i spidsen for opstanden. Det var først og fremmest arbejderne, der var førende i modstandskampen, og som gennem illegale blade organiserede modstanden og sabotagen. Det kostede dyrt for dem der blev taget af tyskerne; en umenneskelig tortur og senere henrettelse uden nåde. Det var prisen.

Men hvordan kunne små duplikerede blade, som var lavet på en skjult adresse, skabe sådan en opmærksomhed? Det kunne de, fordi der bag de små og illegale blade stod en samlet organisation *Frit Danmark*, der koordinerede indsatsen i de enkelte byer.[2]

Det var denne indsats og samarbejdet mellem fagbevægelsens medlemmer og de øvrige faggrupper, der gjorde det muligt. Det var funktionærer og tjenestemænd, private næringsdrivende og handlende, der alle sluttede op om den fælles modstand og protest i tiden op til den 29. august 1943.

Men som omtalt var prisen høj. Tyskerne gennemførte et regulært terrorregimente og henrettede mennesker på åben gade for at skræmme modstandsbevægelsen til at opgive strejkerne. *Men modstandsfronten holdt!*

I Esbjerg truede kommandanten med, at henrette to arbejdere på hver af byens arbejdspladser, og de gennemførte flere skinhenrettelser for at skræmme arbejderne til at opgive, men uden held.

Trods Alt som dagblad

I Odense var det eneste »dagblad« under folkestrejken det illegale *Trods Alt*. I et særnummer af bladet fra den 19. august 1943 hedder det under overskriften »Generalstrejken i Odense«:

»Med fasthed og sammenhold har Odenses befolkning, med arbejderklassen i spidsen, besvaret nazisoldaternes utålelige bøllestreger og provokationer. Fra onsdag er generalstrejken og den almindelige butikslukning en kendsgerning i Odense.

Enhver odenseaner ved, hvordan det er kommet dertil. Enhver ærlig dansk er for stolt til at tillade, at fremmede soldater gør vore gader til en slagmark.

Odense er en dansk by og vil vedblive at være det. Enhver, der vil træde os for nær, skal få det at føle!

Nu kører biler fulde af Gestapo- og naziknægte op og ned ad vore gader, men vi står fast. Vort simple og retfærdig krav er: Bort fra gaderne med de tyske soldater efter kl. 19 aften.

Det gælder fredelige odenseaneres liv og førlighed. Det gælder vore børns sikkerhed.

Vi kan ikke andet end at stå fast på dette krav. Vi venter nu, at myndighederne ufortøvet tager fat på at få gennemført borgernes krav. Alt for mange gange i de sidste dage har vi set hvordan politiet havde travlt med at udføre tyskernes ordre, mens de stiltiende så på, at danske borgere blev lemlæstet og mishandlet. Nu må myndighederne i gerning vise deres danskhed!«

Appellen i *Trods Alt* blev hørt, og kravene blev også her ført igennem til sejr. Fra Odense gik bevægelsen videre til en række fynske byer, bl.a. Svendborg som også var med i *August-oprøret.*

Alle byer, der deltog i de skelsættende dage, kan sætte en hædersbenævnelse *Helteby* på deres by; fordi de deltog i den afgørende kamp for Danmarks frihed.

Der herskede i augustdagene hektisk aktivitet på Christiansborg, hvor politikerne desperat søgte efter en udvej af den tilsyneladende gordiske knude. Tilsidst kapitulerede regeringen Scavenius og meddelte, at regeringen trådte tilbage; de overlod den daglige ledelse til et departementschef-styre.

For at forhindre, at flåden blev udleveret til tyskerne, gav Admiralitetet ordre til at sænke så mange skibe som muligt. Da de tyske besættelsestropper, ved 4-tiden om morgenen den 29. august 1943, rykkede ind på Holmen, blev der givet signal til at iværksætte den planlagte sænkning af flådens skibe. Det lykkedes for flåden at sænke 32 skibe, medens 1 bevogtningsfartøj, 3 minestrygere og 9 kuttere nåede i sikkerhed inden for neutralt svensk farvand.

Den danske indsats gav genlyd i mange lande og var med til afgørende at forbedre Danmarks anseelse blandt de Allierede.

Flåden sænkes

Klokken 4 om morgenen den 29. august 1943 ankom tyske enheder til Holmen. Søværnskommandoen havde givet ordre til, at de danske enheder ikke måtte yde modstand, men anbefalet at skibene blev sænket, eller forsøgte at undslippe til Sverige.

Da tyskerne havde anbragt kanoner langs bl.a. Langelinie, viste det sig umuligt for de danske skibe at komme ud fra Holmen.

Klokken 04.08 blev ordren til sænkning sendt til alle enheder. Den første eksplosion lød kl. 04.13 og fortsatte i hurtig rækkefølge indtil ca. kl. 04.35. Sprængningerne kunne høres over det meste af København. Som følge af forskellige omstændigheder lykkedes det at sænke hovedparten af fartøjerne på Holmen, mens nogle få af de enheder der befandt sig til søs nåede svensk territorium.

Dermed afsluttedes den første del af besættelsens skændige

Store dele af den danske flåde blev sænket den 29. august 1943. Her ses krydseren Peder Skram på Holmens Red i København

kapitel: *Samarbejdspolitikken* over for »Den tyske Værnemagt«. Fra den 29. august foldede frihedskampen sig ud i alle de mange former, som opfindsomhed og modstandsvilje fremkaldte.

Danmarks Frihedsråd, der stod i spidsen for kampen, var startet på initiativ af Danmarks kommunistiske Parti, som indbød de Konservative til et samarbejde. Rådet var bredt politisk sammensat, med repræsentanter for både borgerlige og socialistiske holdninger.

De blev Danmarks *de facto regering* frem til befrielsen, og Rådet blev også anerkendt af de Allierede med repræsentanter i Moskva, London og New York. Det var denne indsat i augustdagene, som gjorde Danmark til en allieret og ligeberettiget partner efter krigen.

Den erfaring der blev gjort under besættelsen har stadig gyldighed. Det er *enhedens og kampens vej,* der kan føre til et brud med årtiers nedskæringspolitik og afvikling af demokratiet.

National selvstændighed

DKP må bruge disse erfaringer til at foreslå venstrekræfterne en politik, der fører til et brud med EU, og til at vi genvinder vores selvstændighed som nation. Det er *aktionsenhedens prøvede metode,* der kan føre til ny fremgang for arbejderbevægelsen og alle progressive kræfter i Danmark.[3]

Tiden nr. 1-1944 bragte en artikel, *Arbejderklassen og den nationale kamp,* der har bevaret en aktualitet i den kamp vi står over for i dag. Der bringes her et uddrag af den sidste del af artiklen om frihedskampen i Danmark:

»Nu lægges folkets skæbne i folkets hænder. Vel er den røde hærs hammerslag mod Hitlers hovedstyrker og en engelsk-amerikansk 2. front en forudsætning for vor nationale eksistens, men langt fra nogen tilstrækkelig forudsætning. Vi må selv hævde os i kampen for tilværelsen og være med til at slå Hitler og hans slæng.

Denne krig er måske den sidste, måske ikke, men givet er det, at fremtiden vi bringe rigeligt af alvorlige problemer, som kræver et folks hele styrke, hvis de skal løses rigtigt. Alene omformningen af den økonomiske tilværelse, hvorved de *indre* økonomiske modsætninger bringes ud af verden, kræver af os; at der skabes national enhed til kamp for en bedre verden.

Denne enhed kan ikke blive for bred, alle lag i samfundet

kan og bør samvirke for at hævde vort territorium, vor frihed og vor nationale kultur – felter som ikke mindst arbejderklassen er interesseret i at forsvare.

Der er naturligvis dybtgående modsætninger i det danske samfund, men de træder i baggrunden, sammenlignet med den fare, vi står overfor. Vi ved, at en kortsynet del af bourgeoisiet har vist sig lidet modstandsdygtigt over for Hitler-Tyskland og værnemageriet.

Vi ved at storlandbruget har tjent på krigen og at nogle godsejere er nazister.

Degenererede elementer og samfundets udskud fra alle klasser er havnet hos nazisterne eller i deres nabolag, men hvor lidt fylder ikke disse herskaber!

I sin helhed står folket enigt over for Hitler: og denne enighed er det om at udbygge og udvikle til en kampfront.«[4]

Folkets dag

Kampen for national selvstændighed har ikke mistet sin aktualitet, fordi det er en illusion at tro, at man kan ændre EU indefra. Hele Unionens grundlag bygger på monopolernes dominans; det gælder i forhold til Rom-traktaten og alle øvrige traktater som EU bygger på.

Derfor må kampen bestå i at vi frigør os fra EU og selv bestemmer den vej Danmark skal følge. Den kamp, der udspringer heraf, vil også bestemme hvordan fremtidens Danmark kommer til at se ud.[5]

Til festlighederne i 1946, i anledning af tre-årsdagen for August-oprøret, skrev Otto Gelsted digtet *Folkets dag*[6], med en sandhed der aldrig må blive glemt:

Den niogtyvende — den dag er folkets!
Da rejste sig af dybet bred og stærk
en bølge, ingen terror kunde bryde.
At vi er frie, er folkets værk.

Noter:

[1] *Fascismen er fjenden*, Georgi Dimitrovs beretning og slutord på kongressen i KI, Forlaget Tiden 1972.
[2] Frit Danmark blev dannet i foråret 1942 på initiativ af DKP.
[3] *Kommunisternes Program* s. 69, vedtaget på den 25. kongres i 1976.
[4] Artiklen er ikke navngivet. Hele artiklen kan ses på dette link: *http://www.kb.dk/e-mat/dod/130021517810.pdf*
[5] Se *Om Nationernes selvbestemmelsesret*, Lenin – Udvalgte Værker bd. 5, s. 168 f. Forlaget Tiden 1982
[6] *Frihedens år*, Otto Gelsted, Forlaget Tiden 1947.

Litteratur om august 1943

Den litteratur – både fag- og skønlitterær – der er udgivet om besættelsestiden er meget omfattende, og stadig nye værker kommer til. Det skyldes i høj grad den store interesse hos ungdommen for at lære om denne skelsættende tid.

Den litteratur der er medtaget her har direkte forbindelse til august 1943, dvs. at begivenhederne på en eller anden måde indgår i bogen. Jeg lægger ikke skjul på, at jeg prioriterer partimedlemmers udgivelser, men også andre er medtaget:

Dansk dåd, 4 pjecer om besættelsestidens folkestrejker og sabotage, Land og Folks Forlag 1943.
Den sociale samvittighed, Ib Nørlund, Gyldendal 1992.
Folkestrejken i Odense august 1943: tre artikler fra »Trods alt« august 1947, Ib Nørlund, Folk i Odense 1985.
Det knager i samfundets fuger og bånd…, Ib Nørlund, Forlaget Tiden 1959.
DKP og frihedskampen, Tage Revsgård Andersen (materialesamling) 1996-99, 42 bd.
Kommunisterne og modstandsbevægelsen, Alfred Jensen (pjece), Tiden 1975.
Kamp eller tilpasning: politikerne og modstanden 1940-45, Hans Kirchhoff, Gyldendal, 1987.
Augustoprøret 1943, Hans Kirchhoff, Gyldendal 1979.
Den lille mands store historie, Lars U. Thomsen, Populi 2017.
Frihedskampe, Lars U. Thomsen, Populi 2015.
Folkets træ – kampens træ, Lars U. Thomsen, Populi 1998.
De ukendte, Villy Karlsson, Forlaget Tiden 1980.
Klitgaard og sønner, Hans Kirk, Stjernebøgerne 1969.
Frihedens år, Otto Gelsted (digte), Tiden 1947.
Den røde by ved Vesterhavet, Arthur Hellsten (red. Søren Federspiel), Esbjerg Byhistoriske Arkiv 1992.
Åh, det var så lidt, Frants Gertsen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv 1995.
Oprøret, Ove Lund, Esbjerg Typografiske Laug, 1993.
Danmark under den Anden Verdenskrig, bd. IV: Opgøret, 2, Børge Outze
Forhandlingspolitikken under Besættelsen, Erik Scavenius, Forlaget Spektrum 1948.
Danmark besat og befriet, Hartvig Frisch, Forlaget Fremad 1945–48 i 3 bd.
»Vor kamp vil vokse og styrkes«: dokumenter til belysning af Danmarks kommunistiske Partis og Frit Danmarks virksomhed 1939-1943/44, udgivet af Hans Kirchhoff og Aage Trommer, Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie, 2001.
Flåden den 29. august 1943, Jørgen H. Barfod, Udgiver, Orlogsmuseet, Marinehistoriske Skrifter, 1993.

Hertil kommer en lang række artikler gennem årene særlig i *Land og Folk, Arbejderen* og i *Tiden;* det gælder særligt besættelsestidens illegale udgivelser. Arbejderbevægelsens tidsskrift *Arbejderhistorie* og *SFAH's* årbøger har også beskæftiget sig indgående med Augustoprøret.

Lars U. Thomsen

Folkets Dag

Prolog til festen den 29. august 1946
Af Otto Gelsted

Den niogtyvende — den dag er folkets!
Da rejste sig af dybet bred og stærk
en bølge, ingen terror kunde bryde.
At vi er frie, er folkets værk.

Der strømmed fra fabrikker og kontorer
og fra hver husstand i det hele land
et frihedsmod, en vilje som en springflod.
Skulder ved skulder stod mand ved mand.

Fra morgenstunden drøned panserbiler
igennem stumme gader. Der drev blod
på fortovsfliserne. Lod folk sig skræmme?
Nej, modstandsfronten stod.

Kan vi da roligt nyde sejrens frugter
og mindes uden skam de mænd, der faldt?
Nej, endnu gemmer ulve sig i mosen,
og fri i solen går mangen pjalt.

Og endnu finder jøder intet fristed,
og endnu sidder Franco frit og frankt.
Vort eget hus skal bygges op og ordnes,
før vi kan juble: hvor kom vi langt!

Og derfor kalder stadig nye kampe
i festens time og i dagens dont,
og ingen magt skal standse os på vejen,
før vi påny er en folkefront,

et samfund, hvori alle træets grene
og kviste suger saft af samme marv,
og hvor vi bærer ind i nye tider
til fælles tarv vores fælles arv.

Henry Heerup: Befrielsen og freden, 1946, Asger Jorn Museet i Silkeborg.

Om digtet: Det er digterens privilegium at kunne se ind i fremtiden, og Otto Gelsted forudser i det sidste vers det socialistiske Danmark:*»et samfund, hvori alle træets grene og kviste suger saft af samme marv.«*

Frihedskampen under besættelsen var prøvestenen på den kamp, der venter os med frigørelsen fra *EU – monopolernes union* til et frit, selvstændigt og fredselskende Danmark.

Vi kan kalde det *folkefront, enhedsfront* eller *antimonopolistisk demokrati*, den dybere mening er den samme; det gælder om at åbne vejen for en højere samfundsform, hvor alle former for udbytning, undertrykkelse og slavelignede forhold er afskaffet.

Har nogen bedre end Otto Gelsted givet udtryk for de dybeste følelser i folket, netop på *folkets dag* den 29. august?

Lars U. Thomsen

Europæisk Kommunistisk Møde i Bruxelles

Den 11. April 2018 havde Grækenlands Kommunistiske Parti (KKE) igen inviteret til et møde for kommunistiske partier og arbejderpartier I Europa. Under mødet var der 32 talere, som repræsenterende 27 lande. For KKE talte førstesekretær Dimitris Koutsoumpas, partiets generalsekretær. Talen bringes i dette nummer af *Skub*.

Formålet med mødet var, at de kommunistiske partier fik mulighed for at udveksle erfaringer og synspunkter om situationen i deres lande, i Europa og i verden.

De fleste talere opholdt sig ved den situation, at der ved kapitalens forsøg på at komme over krisen er taget voldsomme midler i anvendelse vendt mod landenes almindelige befolkninger. Det er især EU, men også de enkelte landes regeringer, der står bag en politik der er rettet mod arbejderne og deres levevilkår. Der var enighed om, at selv om kapitalismen »retter sig« så vil det ikke automatisk føre til at almindelige menneskers vilkår vender tilbage til perioden før krisen, men magthavene vil fortsætte samme linje for at sikre konkurrenceevne og profit.

Mange udtrykte også bekymring for den farlige konkurrence mellem de imperialistiske centre. En konkurrence om at kontrollere bl.a. energiressourcer. På det felt spiller EU og NATO en farlig rolle ved at optrappe modsætningerne til Kina og Rusland.

Mange af de punkter, der blev berørt, er også omtalt i Dimitris Koutsoumpas tale – så læs den.

Bjarne Rasmussen

Kampen for et massearbejderparti

Tale af Dimitris Koutsoumpas, Generalsekretær for Centralkomiteen i KKE (Grækenlands Kommunistiske Parti) ved det europæiske kommunistiske møde

Kampen for at omgruppere den kommunistiske bevægelse til den afgørende opgave at overvinde kapitalistisk barbarisme og at bygge et kommunistiske samfund er en afgørende del af klassekampen og er forbundet med de kommunistiske partiers evne til at blive stærkere.

- Ideologisk–politisk med en revolutionær strategi. De skal komme ud over de fejlagtige positioner, som har været dominerende i den internationale kommunistiske bevægelsen i de forudgående årtier.
- Organisatorisk skal der skabes et stærkt grundlag i virksomheder og sektorer der har strategisk betydning for at kunne gribe afgørende ind i arbejdernes folkelige bevægelse.

Målet er at der ved en systematisk kamp, hvor regeringspolitikker vendt mod folket bliver imødegået og den igangværende kamp for at løse de problemer, som arbejderklassen oplever, vil blive konsolideret og de nødvendige forberedelser vil blive foretaget, opstår betingelser, hvor, når en revolutionær situation udvikler sig, det enkelte kommunistiske parti kan opfylde sin historiske pligt og kæmpe for kapitalismens nederlag, for socialisme og samtidig skabe en effektiv mekanisme, som vil skabe international støtte og solidaritet.

Kammerater.

Der er allerede gået et årti siden begyndelse på den dybe og vedvarende kapitalistiske økonomiske krise i verden, i Europa og naturligvis i vores land. Objektivt set er der blevet skabt en ny situation.

De tiltag, som har ført til store tilbageslag i arbejdsforholdene, lønningerne, overenskomstforhandlinger, aftaler, pensioner, sociale ydelser m.v. var planlagt længe før krisen.

Det er Dimitris Koutsoumpas til venstre

Det er de såkaldte reformer til restrukturering af kapitalismen, som er vendt mod arbejderne. Disse tiltag blev hurtigt implementeret i deres fulde omfang, især i Grækenland efter 2010.

Alt dette er blevet fastlagt og fremført på en organiseret måde og har gjort kapitalen endnu mere aggressiv og har på en særlig voldsom måde ramt kvindernes lønnede arbejde, ligesom det har ramt ungdommen. I EU har »Strategisk Europa 2020«, som blev vedtaget af det Europæiske Råd i juni 2010, vist en uddybning af alle de »anti-arbejder« forhold, som er blevet skabt.

I Grækenland har konsekvenserne af den økonomiske krise og de »anti-arbejder« tiltag, der er blevet brugt, ført til store, dybtgående og varige omvæltninger i arbejderklassen livs- og arbejdsbetingelser. Det samme gælder for selvstændige og små virksomhedsejere.

Som et resultat af disse udviklinger og metoder er der sket væsentlige ændringer i arbejderklassen og i dens betingelser. Arbejderklassen er blevet udvidet med nye folk fra de ødelagte middellag fra by og land. Antallet af halvproletarer er steget.

Arbejdsløshed og mængden af billig arbejdskraft er steget dramatisk. Denne udvidelse af arbejderklassens med nye folk, som er uden kamperfaring og som har småborgerlige opfattelser, gør det vanskeligere og mere komplekst for kommunisterne at styrke klassebevægelsen. Der er en omfattende differentiering og lagdeling i arbejderklassen og derudover blandt dem, som har lønnet arbejde, der udgør den materielle basis for arbejderaristokratiet. Uanset dette må kampen for enhed i arbejderklassen på den enkelte arbejdsplads, i den enkelte sektor og i almindelighed prioriteres højt.

Vi kommunister arbejder i fagforeningerne sammen med alle arbejdere for at de skal blive klassekampens organisatorer på deres arbejdsplads. Det gør vi dagligt, utrætteligt så der skabes kampklare forbindelser selv i perioder, hvor umiddelbare synlige resultater ikke er tydelige. Vi gør det på en måde, så vi hele tiden er opmærksomme på at integrere nye kræfter i klassekampen fra den store uorganiserede arbejderklasse, som består af unge mennesker, som arbejder uden nogen rettigheder til meget lave lønninger, af kvinder og af immigranter.

En vigtig del af kampen i vores land, som vi lægger vægt på, og som har betydning for hele arbejderklassen, er de forslag, som er stillet af 530 arbejdercentre, fagforenings-sammenslutninger og forhandlingsorganisationer om en national kollektiv overenskomstaftale som vil hæve minimumslønnen til 751 Euro (ca. 5.600 kr.) og afskaffe en række anti-arbejder love. Dette initiativ førte til et lovforslag, som blev stillet af KKE for et år siden og blev afvist af alle de borgerlige partier, Både fra »Højre«, »Center« og »Venstre«

I kølvandet på de forudsigelser, som den borgerlige administration er kommet med om overgang til en fase hvor kapitalismen kommer sig, kræver de store virksomheder nye tiltag for at styrke deres konkurrenceevne med endnu større »fleksibilitet«.

Kapitalen ønsker ikke og har heller ikke i sinde at give noget af det tilbage, som de har tilegnet sig fra arbejderne i kriseårene. Et kapitalistisk opsving vil langtfra føre til bare en delvis genopretning af de store tab, som brede dele af befolkningen har lidt i kriseperioden, men tværtimod vil det forværre folks situation.

I de sidste tre år har SYRITZA-ANEL regeringen i Grækenland vist sig at være de allernyttigste for den borgerlige klasse og for dens internationale nøgleallierede som f.eks. EU og Den Internationale Valutafond. Den borgerlige klasse og dens udenlandske allierede anerkender ikke bare den beslutsomhed som Tsipras-regeringen gennemfører anti-folkelige lovgivning med til støtte for kapitalistisk profit (et kendetegn som er fælles for alle borgerlige partier). De anerkender også regeringens evne til at manipulere. Med andre ord, de anerkender det nye Socialdemokratis evne til at sløve folkelig modstand, til at inddrage den i systemet og skabe forvirring, til igen og igen massivt at narre de folkelige lag.

Kammerater.

Det er ikke tilfældigt, at samtidig med at der føres økonomisk krig for at forstærke udbytningen, forstærkes samtidig en ideologisk krig for at splitte, for at manipulere, for at forvirre og fange arbejderne og de folkelige masser.

I vores land har vi oplevet denne krig meget stærkt. De skjuler krisens natur og årsager. Vi har oplevet og forholdt os til organiserede provokationer, en øgning i stats- og arbejdsgiverterrorisme, ændringer i regeringer og ledelser, direkte indgriben i systemet til opstilling af politiske kræfter. Det blev endnu en gang bevist, hvor farlig den rolle er, som reformister og opportunister spiller som systemets grundpiller i kritiske situationer. Disse kræfter er ansvarlige for svækkelse af fagbevægelsen, for at forhindre radikalisering af bevægelsen under forhold med langvarig krise.

Under disse vanskelige betingelser er partiets rolle og bidrag i denne periode vigtig. Det handler om at opbygge nyt grundlag for kontakt og kommunikation med arbejderklassen og de folkelige masser. Vort parti har ført an i store kampe, åbnet vigtige ideologiske og politiske fronter og nye stier.

F.eks. viste KKEs holdning om ikke at deltage i borgerlige regeringer sig at være et værdifuldt våben for den græske arbejderklasses frigørelse. Den etablerede et skjold, som kunne beskytte arbejderbevægelsen mod underkastelse og kompromis med borgerlige manipulationer. Syritza-regeringen skabte enorm skuffelse i brede dele af arbejderklassen og andre folkelige lag, da den anvendte metoder, som ingen andre partier turde anvende, som indskrænkninger i retten til at strejke. Denne regering blev valgt for at lave det beskidte arbejde.

Kammerater.

Enhver form for kapitalistisk fremgang, som måtte komme, vil have en svag og midlertidig karakter og vil ikke være i stand til udrydde eller opsuge den omfattende arbejdsløshed, især ikke i en periode, hvor teknologiske fremskridt i produktionen indføres stadig hurtigere (robotteknik). Det er også en given ting, at det ikke under disse forhold vil være muligt at vende tilbage til »før krise«-perioden i form af de grundlæggende forhold og rettigheder, som arbejderklassen havde vundet i det 20. århundrede.

Derfor vil styrkelsen af monopolkapitalen føre til en yderligere skærpelse af modsætningerne mellem kapital og lønnet arbejde og dermed en skærpelse af alle sociale modsætninger. Denne kendsgerning viser behovet og mulighederne for, at kommunisterne kan arbejde mere systematisk i arbejderklassen og arbejderbevægelsen for at styrke en klassekamp, som bygger på en antikapitalistisk linje, for at samle kræfterne og skabe alliancer. Samtidig må de kommunistiske partiers aktivitet bidrage til at forstærke kampen for en anden organisering af økonomi og samfund, en organisering som skal være drevet af ønsket om at tilfredsstille sociale behov og ikke af kapitalistisk profit. Det vil sige nødvendigheden af og udsigt til en socialistisk revolution, et socialistisk samfund.

I denne sammenhæng mener vi, at den dominerende rolle, som reformismen spiller i fagbevægelsen, er den vigtigste forhindring for at klassekampen kan udvikle sig.

Reformistiske kræfter og arbejderaristokratiet har været skyld i varige skader, fordi de sidder på nøglepositioner i sektorer af strategisk betydning. Det er store industrier og andre virksomheder (i sektorer som: transport, banker, havne, energi, telekommunikation, offentlig service, universiteter og uddannelse i almindelighed).

Den anti-kapitalistiske kamps vej, kampen for opbrud og

omvæltning, viser sig ikke i øjeblikket som masseindflydelse i sektorer af strategisk betydning. Den europæiske og internationale fagbevægelses svage stilling har spillet en negativ rolle i den sammenhæng. På det grundlag drager vi den konklusion, at ændringer i forholdet mellem kræfterne og omgrupperingen af bevægelsen ikke kan nøjes med flere kvantitative ændringer, men kræver radikale ændringer i indhold og orientering af fagbevægelsens kamp.

Bevægelsen »Alle Arbejderes Militante Front« (PAME) har siden sin oprettelse I 1999 og til i dag fulgt en stærk og klar kurs. Den virker som et referencepunkt for arbejderbevægelsen som helhed og for det græske samfund mere bredt. Den blev skabt på initiativ af kommunister, som var aktivt involveret i bevægelsen, og er en front som vil samle fagforeninger, arbejdercentre, fagorganisationer, kampkomiteer og faglige aktive. Ved den sidste PAME-konference deltog 1224 delegerede, som var valgt ved kollektive processer i deres fagforeninger, ved bestyrelsesbeslutninger, på generalforsamlinger, ved møder i kampkomiteer. De repræsenterede 536 fagforeninger, 12 faglige sammenslutninger, 15 arbejdercentre, 457 fagforbund, 52 kamporganisationer. PAME er ikke styret af medlemmer af partiet og dem som er enige med os, den fungerer heller ikke løsrevet fra fagbevægelsens struktur. Den deltager i GSEE (sammenslutningen i den private sektor) og ADEDY (sammenslutningen i den offentlige sektor), men handler uafhængigt og organiserer kampe uafhængigt. Hundreder af fagforeninger er mobiliseret i PAMEs rækker. De kræfter, som samles i PAME, er den næststørste kraft i fagbevægelsen med en procentdel, der overstiger 20%.

Kammerater.

Vort partis 20. kongres fastlagde følgende definition på omgruppering af arbejderbevægelsen: Forberedelsen og udviklingen af en arbejderbevægelse, der er i stand til beslutsomt og effektivt i samarbejde med folkelige lag af selvstændige og landmænd at konfrontere kapitalens og kapitalistiske kræfters fælles udførlige strategi.

Disse opgaver omfatter:

- Udvikling af kampmål (for alle områder: løn, social sikkerhed, sundhedsvæsen, arbejdstid osv.) og valg af organisationsform og enhed med folkelige kræfter.
- Skaffe brugbar viden om arbejderklassens struktur, anstrengelser for at komme ud over den opdeling, som svækker dens kamp.
- Foretage præcis og objektiv vurdering af styrkeforholdene, af massernes indstilling, af arbejdsgivernes taktik og af de politiske kræfter, som er aktive i fagbevægelsen.
- Der er brug for daglig opmærksomhed og træning, herunder for ledende organers interesse og omhu for at forstærke initiativerne, for kommunisternes daglige aktivitet, især for de unge på arbejdspladserne, i sektorerne og i fagforeningerne.
- Der er brug for at arbejde på såvel kollektivt som personligt niveau for at udvikle båndene til arbejderklassen – selv i perioder, hvor der ikke er nogen synlige resultater – bånd som under særlige omstændigheder vil kunne føre til større prestige og indflydelse for kommunister.
- Vi skal også have styrken til overbevisende at afsløre – gennem ideologisk konfrontation som vil udvikle sig af små og store kampe – udbytningsmekanismerne og især betingelserne for deres afskaffelse.

Vi henviser til en plan for kamp og for forening af kræfterne, som skal have et anti-kapitalistisk indhold sammen med konkrete krav. Denne plan skal først og fremmest basere sig på stærke partiorganisationer på fabrikker, virksomheder, i sektorer af strategisk betydning og på dialektisk vis skabe forudsætninger for at styrke dem yderligere.

Vi er fuldstændig klar over, at den kendsgerning, at tendensen til at nutidens behov vokser, er objektiv. Det skyldes det aktuelle niveau for udvikling af produktivkræfterne og videnskabelige resultater og deres indførelse i alle sektorer.

Kampen for at få dækket nutidens behov medfører også, at der skal formuleres krav om nedsættelse af arbejdstiden, mere fritid til ferie og rekreation. Arbejderne kæmpede for 8 timers arbejde og 8 timers frihed og social tid, men i dag er vi vendt tilbage til en arbejdstid, der går fra solopgang til solnedgang med en 10 til 12 timers arbejdsdag.

Det omfatter også faktorer, som har med levestandarden at gore. Det er f.eks. kvaliteten og mængden af de fødevarer, vi har behov for, bolig- og beskæftigelsesforhold, fysisk uddannelse og træning, sundhedsvæsen med vægt på forebyggelse, håndteringen af miljøproblemer og arbejdsskader, stigning i forventet livstid, kultur m.v.

Forskellen mellem vore krav og dem, som bliver fremført af de borgerlige partier, handler ikke kun om antallet og kvaliteten af rettigheder, men går dybere. De rører ved organisationen af samfundet som sådant. Så for eksempel når det drejer sig om sundhedsområdet, forlanger vi ikke kun bedre og gratis helbredsydelser, men også at forebyggelse og revalidering i rette tid prioriteres højt. På uddannelsesområdet kræver vi ikke kun offentlige gratis bøger på alle uddannelsesmæssige niveauer, men først og fremmest et radikalt anderledes indhold i disse bøger, radikalt anderledes metoder og former for undervisning, som skal føre til alsidig uddannelse af børnene.

Et område, som har særlig vigtighed, er kampen mod imperialistiske krige og planer, mod imperialistiske alliancer, mod nationalisme og fascisme. Dette er et grundelement i vores kamp og i de klasseorienterede fagforeningers aktivitet. Vi understøtter fuldt ud WFTUs (*World Federation of Trade Unions)* internationale kampagner og dem, som gennemføres af fagforeninger, der er samlet i PAME, mod NATO, for lukning af USA's baser, for solidaritet med alle kæmpende folk, og til støtte for flygtninge.

Der er brug for dagligt politisk-ideologisk arbejde for at fremme det synspunkt, at skulle det komme til en imperialistisk krig, så må arbejderbevægelsen ikke kæmpe under et falsk flag, det vil sige bourgeoisklassens flag. Tværtimod skal den på alle måder kæmpe for at bourgeoisklassen overvindes. Så længe bourgeoisklassen eksisterer kommer både krig og fred med en pistol rettet mod folks hoveder.

Kammerater.

Et andet afgørende spørgsmål er, hvordan et kommunistisk parti handler og opbygger sig selv, så det rent faktisk bliver leder af klassekampen, leder af mobiliseringen af de folkelige masser i forhold til dagens problemer, men også i forhold til emner, som vedrører fremtidsudsigterne, det vil sige mobilisering for at opbygge de subjektive forudsætninger for socialisme-kommunisme gennem en klasseorienteret, antikapitalistisk, antimonopolistisk kamp.

Vi er klar over den kendsgerning, at den økonomiske kamp i sig selv ikke fører til en revolutionær kamp. Vanskelighederne i forholdet mellem partiet og fagbevægelsen – såvel hvad angår politisk praksis, som hvad angår teoretiske emner – kommer af den kendsgerning, at det kommunistiske parti er det højeste bevidste udtryk for arbejderbevægelsen.

Som konsekvens heraf må alle henvisninger til arbejderbevægelsen ledsages af en henvisning til den kommunistiske bevægelse. Imidlertid eksisterer der lavere former for organisering af arbejderklassen, og de vil eksistere såvel under ikke-revolutionære betingelser som i en periode med revolutionær udvikling, og også i den periode, hvor socialismen opbygges.

Objektivt set findes der ikke politisk neutrale fagforeninger. Det er enten linjen med klassesamarbejde, »fagforeningsisme« styret af arbejdsgivere og regering, reformisme og opportunisme, der dominerer, eller den antimonopolistiske kamps linje. Som konsekvens heraf er den politiske og ideologiske kamp inden for bevægelsens rammer vigtig som udgangspunkt for at nå det mål at få organiseret en væsentlig del af arbejderklassen i en anti-kapitalistisk retning og for at uddybe og udbrede klassens sammenknytning med partiet.

Af alle disse grunde er forholdet mellem partiet og arbejderklassens masseorganisationer meget komplekst i praksis. Forsøg på at beskrive dette forhold har ført til vanskeligheder for den internationale kommunistiske bevægelse og er ofte blevet fulgt af firkantede fremgangsmåder og af fejl, både på et teoretisk niveau og i praksis.

En grundlæggende faktor, som bestemmer partiets rolle og effektivitet i arbejderbevægelsen, i klassekampen, er partiudviklingen i industrien, i strategisk vigtige sektorer, i kombination med udvikling af dets styrke og indflydelse i arbejderklassens og især i de yngre dele.

Vi er opmærksomme på disse vanskeligheder, og vi er indstillet på at håndtere dem med en passende organisation, hvor vi anvender arbejderklassens kraft. Med vores handlinger skaber vi forudsætningerne for arbejderklassens modangreb og for de alvorlige og fundamentale forudsætninger for denne sag: at gøre KKE til den stærkeste kraft i arbejderklassen.

Nu er tiden kommet, hvor vi skal samle kræfterne og organisere kampen mod monopolgrupperne, mod kapitalisterne og deres regeringer i henhold til en plan som først og fremmest skal basere sig på den stærke organisering af KKE og KNE (Kommunistiske Unge i Grækenland) i fabrikker, i forretninger, i sektorer af strategisk vigtighed, i kraftværker, offentlig transport, telekommunikation, havne og lufthavne, forretningscentre, sundhedsvæsenet og samtidig blandt de selvstændige i bycentrene, i ungdommens uddannelsesinstitutioner, og steder hvor unge fra arbejderklassens familier samles.

Vi fejrer 100-året for vores heroiske parti, de utallige folk, som gav deres liv for vores parti for at styrke KKE. Vi forstærker den internationale solidaritet ved i praksis at arbejde for sloganet: »Proletarer i alle lande, foren jer«

Det er nødvendigt at vi i alle lande forstærker vores kamp for at de kommunistiske partier bliver masse-arbejderpartier, som vil organisere og lede den kamp, som millioner af undertrykte folk må kæmpe for at vælte det rådne kapitalistiske system, som kun føder fattigdom, imperialistiske krige, ødelæggelser og flygtninge. Som vil lede kampen for socialisme-kommunisme.

Oversættelse: Bjarne Rasmussen

Institut for Marxistisk Analyse

Reinhout Bosch

På Nørlund-mindekonferencen om marxisme i det 21. århundrede (se program i augustnummeret 2017 og omtale samt et par af indlæggene i novembernummeret) præsenteredes et nyt initiativ på den danske venstrefløj – et Institut for Marxistisk Analyse.

Af Reinout Bosch, medlem af IMAs bestyrelse

Et institut der laver marxistisk analyse. Der kunne sættes tre spørgsmålstegn i denne ellers korte sætning. Dette uagtet er det denne opgave, som et nystartet projekt har kastet sig ud i det sidste år.

Grundtanken er, at arbejderklassens partier og bevægelser med rette har travlt med den politiske kamp og derfor kun sjældent stopper op for at undersøge, analysere og perspektivere den samfundsmæssige udvikling, de er en del af. Samtidigt bliver universiteternes budgetter beskåret, og flere og flere undersøgelser bliver bundet op på konkrete donationer fra private aktører. Også her indsnævres rammerne for visionær tænkning. Begge udviklinger betyder, at der afsættes færre ressourcer til kritisk analyse.

Det efterlader en lang række opgaver, der indgår som en vigtig del af den politiske strategi for omdannelsen af samfundet. Den del af kampen, der handler om vores forståelse og om de begreber, der gør en sådan forståelse mulig, om det sprog vi bruger og dets betydning. Det er med andre ord den viden, der gør arbejderklassens politiske position erkendelig.

Samfundet og den økonomi det baserer sig på er under konstant udvikling. På trods af de mange ting der er blevet skrevet om nutidens kapitalisme, har vi stadig svært ved at forstå dens dynamikker og mekanikker – og endnu sværere ved at gribe aktivt ind i dem. Vi mangler med andre ord et overblik over vores socioøkonomiske system. Et mentalt billede af, hvordan individuelle og kollektive handlinger kan placeres i den globale økonomis ufattelige kompleksitet. Denne kompleksitet stiller os over for systemiske og abstrakte problemer – det kræver systemiske og abstrakte svar.

Stillet overfor »nødvendighedens politik« har Institut for Marxistisk Analyse sat sig opgaven at redefinere det mulige i et langtidsperspektiv. Det vil sige at vise, at der på længere sigt eksisterer bæredygtige alternativer til den nuværende udvikling. Instituttets mål er at skabe dette og bevidst og fokuseret at ændre, hvad der politisk opfattes som sund fornuft. Opgaven er derfor at udvikle politiske argumenter, at bygge politiske løsninger og at udpege økonomiske faldgruber, der alle peger frem mod et nyt socioøkonomisk system.

Institut?

Venstrefløjen har gennem tiden kendt mange organiseringsformer. Fra den tidligste opsplitning mellem fagforening og parti for halvandet hundrede år siden til oprettelsen af aviser, højskoler og facebookgrupper. Gennem klassekampens ebbe og flod er organiseringsformer opstået og gået under, men har i dag stadig et bredt udtryk. Så hvorfor mener initiativtagerne, at der er brug for noget nyt?

I løbet af forrige år har initiativtagerne holdt en række møder med interesserede. Her er der blevet diskuteret med lektorer, studerende, aktivister og ansatte i de politiske partier. Hele vejen rundt er initiativet blevet mødt med velvilje, om end der har været substantiel uenighed om, hvad der i praksis ville være muligt. Dette spørgsmål har instituttet derfor det seneste halve år arbejdet på at begynde at besvare.

Det langsigtede mål er at skabe en institution, hvor arbejdet med at undersøge, analysere og perspektivere kan danne forbindelsesled til formidlingen til et bredere publikum. Et institut, der kan samordne og give retning til de mange spredte, usammenhængende og ofte selvmodsigende analyser. Det er håbet at danne et forum for den marxistiske tænknings udvikling, videreformidling og brug, og dette skal informere og inspirere både deltagere og andre til effektiv politisk handlen.

I det kortere perspektiv er der gennem foråret blevet taget hul på en foredragsrække, der har berørt emner som truslen fra moderne fascisme, en frigørende pædagogik og forholdet mellem klasse, nation og stat. Foredragene er blevet afholdt på Københavns universitet og har trukket mellem tyve og tredive deltagere hver.

Marxisme?

Så langt så godt. For vi kan sagtens beskrive det vand, vi drukner i. Men hvad gør vi ved det? Institut for Marxistisk Analyse vil gennem sit virke påvirke den offentlige debat. Strategien går på to ben og ønsker både at intervenere i den offentlige debat, der foregår i etablerede medier og i parlamentariske organer, og uddanne et nyt lag af marxistiske tænkere med udgangspunkt i universitetsverdenen og den faglige og politiske venstrefløj. Af denne grund finder også efterårets planlagte foredrag sted inden for universitetets rammer.

Grundholdningen er, at heller ikke universitetsverdenen er isoleret. Det er ikke tilfældigt at ideer, der her opnår legitimitet, et årti efter sætter standarder i det omliggende samfund. Det er denne mekanisme, som instituttet vil udnytte. »Vi sætter det som vores mål at etablere marxismen som en vigtig del af den videnskabelige forskning og undervisning på landets universiteter og uddannelsesinstitutioner for herigennem at vende den offentlige diskussion til samfundets virkelige problemer,« udtaler Christian Gorm Hansen, der er initiativtager til instituttet, og fortsætter:

»Når instituttet i sit grundlag eksplicit gør opmærksom på sit marxistiske udgangspunkt, skyldes det behovet for et sammen-

hængende tankesystem. Vil vi skabe et kognitivt kort til forståelse af den socioøkonomiske kompleksitet, er dette en nødvendighed. På trods af vedvarende forsøg har intet tankesystem kunnet erstatte marxismen til dette formål. I stedet har et hav af forvirrede idealistiske strømninger taget dens plads.«

Ifølge initiativtagerne skyldes det, at det marxistiske tankesystem har manglet organisering til at forsvare det mod konstruktivismens, nationalismens og neoliberalismens fremvækst. Et manglende forsvar, der har betydet, at man mange steder anser marxismen for at være forældet. Langt ind i den politiske venstrefløj omtales marxismen som »halvfjerdser-retorik« af de personer, der ikke åbent tør tage opgøret med marxismen, men som til stadighed underminerer marxismens sprogbrug. Derved hindrer de brugen af den marxistiske analyse.

Når marxismen er brugbar som tankesystem, skyldes det, at det i modsætning til dets udfordrere ikke er en atomarisk beskrivelse af forskellige dele af samfundsformationen. I stedet kan det give en sammenhængende beskrivelse af kapitalismens mekanismer og dynamikker og har et udviklet begrebsapparat til at gøre dette.

Marxismen er brugbar – ikke fordi den er et altomfattende prisme, men fordi den er et nybrud i forhold til de borgerlige samfundsforståelser. Det er indforstået i den 6. Feuerbach-tese, at den aldrig kan være en statisk teori, men altid må tilpasse sig de mennesker, der er formet af det nuværende samfund. Instituttets mål er derfor ikke en reproduktion af tidligere tanker, men en udvikling af den marxistiske analyse på videnskabens grundlag, til at være tilpasset de nuværende forhold. Brugt på en sådan måde er marxismen mere relevant i dag end nogensinde.

Analyser?

Instituttet søger en bred videnskabelig diskussion, med accept af mange forskellige udgangspunkter. Inden for dets rammer eksisterer der derfor ikke én *rigtig* opfattelse af marxismen eller foretrukne strømninger inden for denne. I stedet ledes der i hver diskussion efter de bedste tilgange, der kan besvare de spørgsmål, som den nuværende situation stiller.

Instituttets mål er ikke oprettelsen af endnu en tænketank, hvor ligesindede ideer kan brydes. Det er initiativtagernes overbevisning, at marxismen udvikles bedst, hvor den bliver brugt – i partier og i folkelige bevægelser. Det er de folkelige bevægelser og arbejderklassens partier og institutioner, der er den samfundsforandrende kraft. Derfor er det instituttets mål at tilføre disse interesseorganisationer marxismens revolutionære perspektiver, for at de her kan omsættes i praksis. Det er derfor også disse, der skal være med til at lede instituttets arbejde i den retning, hvor der er mest behov for det.

Det behov, der er for analyser, må vise sig konkret i klassekampen. Derfor er der et behov for at samarbejde så tæt som muligt sammen med de forskellige partier og folkelige bevægelser.

Det er tydeligt, at der stadig er langt fra forårets foredragsrækker og til de omfattende videnskabelige analyser, der er behov for. Derfor opfordrer initiativtagerne alle, der måtte have interesse for projektet, til at tage kontakt, så flere kan blive involveret i dette arbejde.

Fra IMA's stiftende generalforsamling

Stop oprustningen i Norden – Fred skabes med fredelige midler

Denne udtalelse er blevet til ved et samarbejde mellem mange forskellige fredsorganisationer i Norden. 30 organisationer har skrevet under på denne protest mod oprustning i Norden og mod den kommende NATO-øvelsen Trident Juncture som finder sted i Norge til efteråret.

Hele Norden bliver nu oprustet under Natos ledelse, og faren for krig øges. På Natos forsvarsministermøde i november 2017, blev der taget beslutninger, som er en alvorlig trussel mod freden.

To nye kommandocentre oprettes

Et atlantisk center. Hensigten er, at Nato får kontrol med Atlanterhavet og Arktis. I Norge er der oprettet baser for US Marines, og Rygge flyveplads ved Moses bliver oprustet til at blive base for Natos luftvåben i tilfælde af konflikt. På Island har Keflavik været militærbase for USA fra 2016.

Et logistikcenter skal sikre, at Nato kan flytte sine styrker rundt i Europa. Nu bliver også infrastrukturen betragtet som militært og krigsforberedende område.

I samarbejde med EU skal transportnet, energinet, kommunikationsnet og lovgivning tilpasses en krigssituation. Amerikanske soldater på Arlanda er et varsel om denne udvikling.

Samarbejdet med Nato har ført til store ændringer i forsvarspolitikken i de enkelte lande

Norge, Danmark og Island blev medlemmer af Nato i 1949. Sverige og Finland har et formaliseret samarbejde med alliancen gennem »Partnerskab for fred«-aftalen fra 1994. Finland har desuden siden 2014 haft en værtslandsaftale med Nato.

I maj 2016 ratificerede Sveriges Rigsdag sin værtslandsaftale med Nato trods folkelig modstand.

Udvidelsen af Natos operationsområde er accelereret de sidste år både mod nord og øst og stadig nærmere den russiske grænse. Dette er en udvikling, som øger spændingen og faren for krig med Rusland.

Det nordiske militærsamarbejde, Nordefco (Nordic Defence Cooperation), det nordisk baltiske samarbejde i NB8 og militærsamarbejde Northern Group, som består af de nordiske lande, Storbritannien, Tyskland, Polen og Holland, spiller en stadig større rolle og trækker Sverige og Finland tættere ind i et militært samarbejde med Nato.

De nordiske lande kan ikke længere beskrives som fredsnationer. Oprustningen i Norden øges, og samarbejdet med Nato

øger faren for krig.

Der etableres faste baser i Norden

De første skridt til etablering af faste militærbaser i Norge er taget. 300 US Marines er på plads på Værnes ved Trondheim, og i næste omgang skal der etableres en base på Setermoen i Troms.

I Norge er der forhåndslagret store mængder militært udstyr for amerikanerne. Dette udstyr ligger i fjeldhaller i Trøndelag og ved fem flyvepladser – Andøya, Sola, Bodø, Evenes og Bardufoss.

Desuden er der etableret faste træningsområder for britiske soldater. USAs base på Keflavik bliver moderniseret.

F-35 kampfly og atomvåben

De første F-35 kampfly er kommet til Norge og har fået base på Ørlandet i Trøndelag. Om få år bliver der placeret F-35 i Danmark ved den tyske grænse. Finland overvejer også køb af F-35. Med disse fly har Norden fået et offensivt våben, som kan fragte atomvåben og krydserraketter. Længere rækkevidde gør, at disse fly kan nå mål langt inde i Rusland.

F-35 indgår i Natos flyvevåben, ledet af USA. Og med en udgift på mange milliarder er det penge, som bliver taget fra folks velfærd.

Kernevåben bliver moderniseret til skyhøje priser. Det sker i USA, Rusland og Storbritannien.

Præsident Trump gav i januar 2017 forsvarsminister Mattis direktiv til »Nuclear Posture Review«, NPR. Dette er verdens farligste dokument. Det åbner for kernevåbenkrig ved at sænke tærsklen for brug af disse våben. Man taler nu om at anvende kernevåben, både i USA og Rusland.

USA og Natos raketforsvar integreres i Nordens militærapparat

Norden bliver en vigtig del af Natos raketforsvar på grund af den nye Globus 3-radar ved Vardø i Finnmark. Den skal stå færdig i 2020. Den vil give Norden en ledende rolle i militær efterretning i nordområderne. Den nordiske aftale om radaroplysninger, som blev indgået i november 2017, indebærer at oplysningerne fra Finland og Sverige bliver tilgængelige for Nato.

Militarisering af Østersøen og Baltikum

Østersøen militariseres på flere områder. Siden 2009 har USA/Nato og Sverige og Finland årligt gennemført fly- og flådeøvelser i Estland, Letland, Litauen og Østersøen. Sverige har oprettet en militærbase på Gotland, og Ålands historiske neutralitet er under pres. Danmark har placeret en aflytningsstation på Bornholm. Norge har en stor aflytningsstation til aflytning af telefonsamtaler og sociale medier ved Hønefoss.

Danmarks forsvarsforlig 2018–2023 betyder en oprustning vendt mod Østersøen, Baltikum og Rusland. Militærbudgettet vil øges med 20% eller 12,3 milliarder de næste seks år. Køb af F-35 kampfly er en del af dette. Danske fregatter bliver udstyret med raketter og radarudstyr, og på længere sigt måske også med atomvåbenbærende krydsermissiler. Droner bliver genindført som våben. En fuldt udstyret styrke på 4.000 soldater vendt mod Baltikum bliver oprettet. Danmark er udpeget som et sted, hvor Natos tropper samles i tilfælde af krig med Rusland, og der bliver oprettet en mobiliseringsstyrke på 2.000 soldater med ansvar for logistik. Danmark har opsendt en satellit med ansvar for overvågning af skibs- og flytrafik i Arktis. Fra 2018 bliver danske soldater placeret permanent i Estland.

Sverige og Finland øger samarbejdet med USA og Nato

Sverige og Finland har som nævnt indgået værtslandsaftaler med USA. Det betyder at Nato – efter invitation fra værtslandet – kan øve, true med og føre krig mod tredjeland fra disse landes territorium. Finland har inviteret USA til at deltage i en storstilet militærøvelse i 2020, den største nogensinde i Finland. Landene har også deltaget i Nato-øvelsen Artic Challenge Exercise hvert andet år siden 2013. Den svenske værtslandsaftale bliver brugt til militære øvelser i NATO-regi. Den største indtil nu er øvelsen Aurora 17 med deltagere fra Sverige, USA, Finland, Norge, Frankrig, Danmark, Estland og Litauen.

I 2014 blev Sverige og Finland sammen med Georgien, Jordan og Australien udpeget som meget værdifulde partnere i Enhanced Opportunities Program, EOP. Det betyder ret til at sidde med ved bordet ved Natos topmøder. Finland og Nato har indledt et bredt samarbejde om sikkerhed. I oktober 2017 åbnede Jens Stoltenberg et ekspertcenter mod hybride trusler i Finland. (*www.hybridcoe.fi*). Det er rettet mod cyber-trusler. Sverige medvirker i StratCom i Riga (Nato Strategic Communication Centre Of Excellence). Det er tydeligt, hvem man ser som sin fjende. Dette er langt fra at anvende viden om god konflikt- håndtering.

Den 11. december 2017 besluttede EUs ministerråd at oprette et permanent samarbejde på forsvarsområdet (Permanent Structure Cooperation, PESCO). Her skal man i fællesskab udvikle forsvarskapacitet ved at investere i fælles projekter. Landene forpligter sig til oprustning. PESCO bidrager i høj grad til militarisering af EU. 25 medlemslande, som omfatter Sverige og Finland deltager. Danmark er undtaget fra det militære samarbejde. Norge er ikke med i EU, men i Nato. I dette samarbejde indgår, at hvert medlemsland skal komme med egne forslag til samarbejde. Sverige skal bidrage med et Europæisk test- og evalueringscenter i Vidsel. Det vil med al sandsynlighed betyde, at flere lande vil komme til at teste våben, og gennemføre øvelser i Norrbotten.

Vidsel testområde (North European Aerospace Test range, NEAT) ligger i Norrbotten. Det er Europas største testområde for nye våbensystemer, droner, kampfly og raketter. Her har USA og Israel fået udviklet deres fjernstyrede våbensystemer, som Israel har brugt i angreb i Gaza. Verdens største download-station for satellitter, Esrange, ligger udenfor Kiruna. Den indhenter mod betaling foto af områder, som er vigtige for vestlige militære. Kiruna er blevet en af to Galileo-stationer, som skal aflytte satellitter og kommunikation med jordstationer. Lerkil i Sverige har verdens tredje største aflytningsstation efter USA og Storbritannien.

Udnyt viden om konflikternes årsag, dynamik og håndtering

I dag domineres udenrigs- og sikkerhedspolitik af magttænkning. Det bevirker, at alle stater bruger trusler, afskrækkelse og forskellige former for vold for at nå deres kortsigtede nationale mål. I værste fald kan det føre til total ødelæggelse i en atomvåbenkrig. Imidlertid findes der viden, som ikke bliver benyttet. Den er grundlaget for FN-pagten og diplomatisk mægling. Det handler om at analysere konflikter ud fra alle parters perspektiv og undgå at true, men i stedet se konflikter som et fælles problem, der skal løses på en respektfuld måde. Det er vigtigt ikke at skabe modsætninger. Fjendebilledet skal modvirkes.

Militarisering bygger på menneskers frygt. Oprustning leder til oprustning i en ond spiral. Det leder til enorme omkostninger – og endnu mere frygt.

Vi er talspersoner for dialog på alle niveauer, økonomisk og kulturel udveksling, samt diplomatiske værktøjer, der sørger for alle staters og menneskers behov, »fælles menneskelig sikkerhed«.

Udnyt viden om god konflikthåndtering. Oprethold FN-pagten, som er underskrevet af samtlige stater. Den beskriver fredelige midler til konfliktløsning.

Krig er forbudt, undtaget som forsvar mod angribere. Ressourcerne er nødvendige for menneskelig velfærd, ikke krig og ødelæggelse. Krig fører til flygtningestrømme, til lidelse og konflikter.

Protester mod oprustningen af Norden ved øvelsen Trident Juncture 2018

Norge skal i 2018 være værtsland for en stor militærøvelse i Nato-regi, Trident Juncture 18.

Der skal deltage 35.000 soldater fra 30 lande, 150 kampfly og 70 marinefartøjer. Øvelsen vil også omfatte Sverige, Finland, Island og Østersøen. Scenariet er, at Norden bliver angrebet af Rusland.

Nordiske fredsforkæmpere må stå sammen mod Natos krigsforberedelser. Vi må sammen protestere mod krigsøvelser og oprustning. Det er en oprustning betalt af folks velfærd, og den truer befolkningen med atomkrigsvanvid.

Vi støtter også opfordringen til protester i alle europæiske hovedstæder under Nato topmødet 11. juli 2018.

Underskrevet af 30 nordiske fredsorganisationer, bl.a. nedenstående danske organisationer:

Tid til fred – aktiv mod krig –
http://www.tidtilfred.nu
Århus mod Krig og Terror –
http://www.facebook.com/aarhusmodkrigogterror
Stop terrorkrigen – Ud af NATO –
http://www.facebook.com/stop.terrorkrigen.dk
Fredsvagten –
http://fredsvagt.dk
Kunstnere for fred –
http://www.kunstnereforfred.dk
Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed –
http://www.kvindefredsliga.dk

Oversat fra norsk af Bjarne Rasmussen

Danmarks Kommunistiske Parti
holder sin
35. kongres
den 22.-23. september 2018
i København (Mølle Allé 26, Valby)

Delegerede skal vælges senest den 31. august og forslag, der ønskes behandlet, indsendes senest den 3. september

PENSIONISTERNES KULTURFORENING AF 1965 EFTERÅRSPROGRAM 2018

21. september:
Sæsonstart og summemøde.

28. september:
Udflugt til Arbejdermuseet med guidet rundvisning. Vi mødes denne dag kl. 11.00 foran museet i Rømersgade 22, København K. Efter rundvisning er der fælles spisning for egen regning på nærtliggende spisested. Tilmelding til formanden senest den 21. september.

5. oktober:
Kommunisterne i modstandskampen ved Ester Christiansen.

12. oktober:
Fra de skrå brædder med Flemming og Nanna.

19. oktober:
Gule ærter. Egenbetaling 75 kr. pr. person, som betales til Hanne Frisk ved tilmelding på et medlemsmøde.

26. oktober:
Agnes Rubens livshistorie.

2. november:
Fortællingen om Hans Kirk i anledning af hans 120 års fødselsdag ved Ken Bruun.

9. november:
Livet i de røde barakker i Horserød ved historiker Peter Frandsen.

16. november:
Nye opdagelser om Hans Scherfigs forfatterskab ved forfatter Klaus Haase.

23. november:
Sæsonafslutning med det store kolde bord og lodtrækning om medbragte julegavepræmier. Pris 125 kr. pr. person, som betales ved tilmelding til Hanne Frisk.

Møderne afholdes **kl. 11.30-14.00 hos 3F Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening i København, Mølle Alle 26, Valby (i Musikhuset)**.
Nye interesserede medlemmer kan deltage på prøve op til to gange mod en betaling på 20 kr. pr. gang. Medlemskontingent udgør 200 kr. årligt og 100 kr. halvårligt. Yderligere information fås hos: Formand Anders Kristensen tlf. 23 69 07 80 eller e-mail: *a@kristensen.mail.dk* eller næstformand Luis Monteiro tlf. 60 45 31 47 eller e-mail: *lumont3@gmail.com*

Gelsted-Kirk-Scherfig Fonden

Bestyrelsen for Gelsted-Kirk-Scherfig Fonden har i år besluttet at aflyse den traditionsrige uddeling af fondens kulturpris.

Bestyrelsen har valgt at prioritere et større arrangement i november 2019, hvor uddelingen af prisen bliver knyttet til fejringen af 100-året for stiftelsen af Danmarks Kommunistiske Parti.

»Vi har fravalgt at afholde en prisuddeling i år, da vi mener DKP's 100-års jubilæum i november 2019 fortjener en større kunstnerisk markering. Fonden er som bekendt stiftet af Danmarks Kommunistiske Parti og bærer navn efter tre af Danmarks største forfattere og kunstnere, der jo alle var medlem af DKP«, udtaler Gitte Thomsen på bestyrelsens vegne.

Materialisme, filosofi og klassekamp

Boganmeldelse af Niels Rosendal Jensen

Jeg er af forfatteren blevet bedt om at anmelde *Materialismens filosofi* (2. udgave). Det er vanskeligt, når man selv agerer skydeskive for udfald af enhver slags, men jeg gør forsøget. Det er et polemisk skrift, hvilket forfatteren skal have tak for. Kommunisterne forsmår som bekendt at skjule deres hensigter, men risikoen er omvendt, at de stridende parter graver sig dybere ned i stillingskrigen og ikke bliver klogere i den militante samtale.

Jeg vil i det følgende diskutere bogens grundpræmis: kampen mod revisionisme og opportunisme.

Hvorfor er DKP ikke blevet en stærkere organisation med mere aktivitet og flere medlemmer? Lars Ulriks udlægning er kort fortalt, at det skyldes afvigelser fra det, han betragter som partiets grundlag, altså revisionisme, opportunisme og mere af samme beskaffenhed. Allerede i bogens forord erfarer vi således eksistensen af en ondartet fraktion i CK med rod i Clarté, der anført af undertegnede anlagde den strategi at nedlægge partiet. Clarté havde jeg ikke medlemskab af efter 1973, men sympatiserede naturligvis med en marxistisk organisation. Hvor den skrøne stammer fra, har jeg forgæves bedt ophavsmanden oplyse. Kendsgerningerne var ganske andre: Den brede optagethed af fornyelse i og af DKP opstod ikke i en fraktion, men inspireredes dels af reformpolitikken i Sovjetunionen, dels af venstrekræfternes vanskeligheder i Danmark. Valgene i 1980erne fortalte om nødvendigheden af at finde sammen, hvis venstrefløjen skulle være repræsenteret på tinge. Undertegnede tilhørte den brede skare af aktive og loyale partimedlemmer, der fandt tiden moden til at betræde fornyelsens tornebestrøede stier. De toneangivende i arbejdet var bl.a. FU-medlemmerne Freddy Madsen, Dan Lundrup, Jan Andersen, Bernard Jeune og Ole Sohn samt medlemmer af CK, herunder Bjørn Grøn, Ole Sørensen, Gerda Kristensen, Henning Bentzen, Torbjørn Waagstein osv. plus undertegnede. Jeg spillede i den sammenhæng ikke den store rolle, men må formodes at være den eneste, der fortsat er medlem af DKP. Ergo er jeg dermed udnævnt til at være den grå eminence. Skudt helt ved siden af, Lars Ulrik, hvilket udelukkende er nævnt for en retvisende partihistories skyld. Jeg har endnu ikke vænnet mig til Lars Ulriks lemfældige omgang med historiske fakta.

Lad os efter denne konstatering af uvederhæftighed se nærmere på logikken i Lars Ulriks ærinde.

I 1976 var der ikke afvigelser; Carl Madsen havde opponeret mod partiets nye program (proletariatets diktatur) og var blevet ekskluderet. Programarbejdet havde varet i mere end to år og inddraget alle partiets organisationer. Kongressen i 1976 vedtog *Kommunisternes program*, hvor DKP altså (ifølge Lars Ulrik) stod med det helt rigtige program. Programmet blev ikke alene partiets ejendom, men udkom i et stort oplag og blev solgt – ikke sjældent i forbindelse med åbne arrangementer, hvor både medlemmer og ikke-medlemmer drøftede det enten i dets helhed (især principprogramdelen) eller koncentrerede sig om et eller flere delprogrammer (arbejdsprogrammer). Den følelse af luft under vingerne, som programmet gav, varede desværre ikke så længe som forventet. Det gik kort efter ned ad bakke med den folkelige tilslutning. DKP nåede ikke over de 2% ved folketingsvalget i 1979. Inden var gået en urolig tid i partiet med Knud Jespersens død og Preben Møller Hansens eksklusion. Dermed var de formentlig kendteste og ret folkekære talerør for DKP på nationalt plan borte. Var det så, fordi det teoretiske arbejde blev forsømt på den tid? Overhovedet ikke – studiekredse, partiseminarer om alt mellem himmel og jord, skolingskurser, Marxistisk Oplysningsforbund osv. var hverdagskost. Forlaget Tiden udgav stribevis af politiske bøger, tidsskriftet *Tiden* udkom med teoretisk materiale af blandet art, *Land og Folk* bidrog med dagbladets muligheder for at oplyse og organisere læserne m.v.

En årsags-virkningskæde mellem et stærkt parti og dets folkelige gennemslagskraft kan vi ikke pege på. Men vi forstår gennemslagskraft på forskellige måder: parlamentarisk, i fagbevægelse og folkelige organisationer m.v. Omvendt betyder gennemslagskraft heller ikke nødvendigvis et stærkt parti, hvilket vi kunne iagttage med SFs enorme optur under Villy Søvndal og inden regeringsdeltagelsen, der jo endte med, at SF var ved at ophøre med at eksistere. Kort sagt: Det er ikke en ligning med diverse ubekendte, vi er ved at løse i læselampens skær. Det handler om at tage bestik af situationens muligheder og handle ud fra det.

I dag må vi inddrage en række faktorer, som har ændret sig grundlæggende siden 1976. At klamre sig til den tids programmatiske formuleringer kan næppe kaldes udvikling af marxismen, måske i bedste fald dens forstening eller regression. At henvise til, at danske arbejdere ikke kendte Hegel og derfor blev småborgerlige, kan næppe virke særligt overbevisende. Men nok om det.

Hovedsagen i Lars Ulriks skrift er at skille fårene fra bukkene. Det gøres nemmest ved at præsentere ens eget budskab i en så dogmatisk udgave, at alle andre i sammenligning må påtage sig rollen som revisionister, renegater eller det, der er værre. Historiens ironi er imidlertid, at man ikke kan være marxist uden at være revisionist. Det opdagede allerede Friedrich Engels, da han understregede muligheden for en demokratisk overgang til socialisme. Det er altså hverken Bernstein eller undertegnede, der har tilført marxismen en afvigelse. Det er derimod det helt normale, at en levedygtig tankegang fornyr sig. Den holder fast i en hård kerne af grundantagelser, som ikke kan fraviges (klassekamp, modsætninger i kapitalismen osv.), men må i lyset af den historiske udvikling udvikle et beskyttende bælte af hjælpehypoteser, som tager højde for udviklingen (f.eks. velfærdsstaten som indgreb i markedsmekanismen). F.eks. tendensen til profitratens fald og dermed kapitalismens nødvendige sammenbrud, som modbevises af kapitalismens overlevelsesevne, men som er relevant, når vi ser, hvordan vægten forskydes fra produktiv til spekulativ kapital. Altså kort fortalt: enhver god marxist må revidere og udvikle det beskyttende bælte.

Den tankegang er en fremmed fugl i *Materialismens filosofi*,

hvor alle kneb gælder, hvis man ved tilfældigt valgte citater kan synes at godtgøre, at der intet nyt er under solen. Faktisk en noget sælsom forestilling hos en dialektisk materialist. Her minder Lars Ulriks rolle som læremester om de værste eksempler fra den såkaldte »diamat«, dvs. de stalinistiske lærebøger om dialektisk materialisme. Ren dogmatik og tomme læbebekendelser, intet opsigtsvækkende at byde på i en nutidig sammenhæng. Kort sagt: ren facitliste. Muligvis anvendelig, når man er tilbageskuende, men aldeles håbløs, når man vælger at se fremad.

Lars Ulrik polemiserer mod mine indlæg i *Skub* og *DKP-nyt*, hvilket han er velkommen til. Men hans tolkninger af mine input lader mildt sagt en del tilbage at ønske.

Imidlertid skal det ikke skygge for, at det er vigtigt at fastholde arbejdet med marxistisk teori. Derfor en tak til forfatteren.

Lars Ulrik Thomsen, *Materialismens filosofi*, 2. udgave. Populi, 184 sider. Pris ikke oplyst.

Et glimt ind i den fagre nye verden

Boganmeldelse af Terkild Marker

Da jeg første gang fik bogen i hænderne og så på titel og omslag, så fik jeg en klar mangel på lyst til at læse bogen. Jeg fik bogen forærende af en af mine søstre og tog lidt modstræbende imod den. Jeg læste lidt i den for at få bekræftet mine fordomme, men uheldigvis holdt mine forventninger ikke stik. Det var en glimrende bog.

Biologien har endegyldigt kastet enhver mystisk livskraft fra sig til fordel for en rent kemisk forklaring. Denne rent kemiske forklaring er ikke fuldstændig udredet, men stort set al tvivl handler om, hvordan denne rent kemiske forklaring ser ud i detaljer.

Der er en kompliceret sammenhæng mellem en organismes gener og organismens udseende, egenskaber (herunder varierende modtagelighed for sygdomme) og adfærd. En sammenhæng, der absolut ikke er fuldstændig udredet endnu.

Dette er dog ikke bogens emne. Lone Frank spørger om hvordan almindelige mennesker vil reagere på den stadige strøm af ny viden om menneskets genom. Og som typeeksempel på et almindeligt mennesker bruger hun sig selv.

Ordet »genom« betegner samlingen af samtlige gener i en organisme. For nogle organismer er genomet opdelt i et antal kromosomer. En normal menneskecelle har 46 kromosomer plus et større eller mindre antal (identiske) cirkulære mitochondrie-genomer. Lejlighedsvist vil man se mitochondriegenomet omtalt som et kromosom. Dette er upræcist. Mitochondrier er symbiotiske bakterier, og bakterier har ikke kromosomer. Dette er dog en biologisk detalje, som lægmanden ikke behøver at spekulere for meget på.

Lone Frank render en række forskere på dørene, ringer dem op og går til konferencer som journalist. Hun er rimeligt pågående. Hun gennemgår personlighedstests, adskillige gentests, og vi får småbidder af hendes personlige historie. Alt i alt ganske imponerende.

Sluttelig affinder Lone Frank sig med sit genom. Uagtet, at der er ubehagelige detaljer, så er der en række kompenserende effekter, som gør, at hendes ikke alle lige robuste gener ikke er den store ulempe, som hun i starten af sin genetiske odyssé ville have forventet.

Bogen handler om fremtidsperspektiver. Noget af denne fremtid er virkelighed allerede i dag, men dog mere i USA end i Danmark. Og dette må siges at være bogens styrke. Vi får et glimt ind i fagre nye verden.

Lone Frank: *Mit Smukke Genom; historier fra genetikkens overdrev.* Gyldendal 2010. 308 sider, kr. 99,95

»Man bliver altid en kende nedtrykt over diskussionen af fri vilje, for det er, som om der aldrig rigtig kommer noget ud af den. Rent subjektivt oplever vi hver især, at vi har en fri vilje. Vi *kunne* sådan set godt sige nej til det tredje glas vin, som manden, vi har mødt i baren, vil fylde på os, ligesom vi *kunne* holde os til hastighedsbegrænsningen på motorvejen. Det drejer sig bare om at vælge, ikke sandt?

Så snart man tænker lidt dybere over det, kan man godt se, at vi i virkeligheden går og narrer os selv. Ingen er selvfølgelig fuldstændig fri i klassisk forstand til at vælge hvad som helst i hvilken som helst situation. Denne frihed findes ikke. Vi befinder os alle i en eller anden form for bur, som er begrænset af, hvem vi er, og hvad der udgør vores historie og erfaring. Men det interessante er, om der findes nogle tricks til at gøre buret større. Ændrer det for eksempel vores tænkning om os selv, at vi sidder inde med al denne genetiske viden? Eller sagt på en anden måde: Får vi i sidste ende en smule mere fri vilje af at kende vores begrænsninger?«

Citeret fra Lone Frank: *Mit smukke genom*; side 186-7

Klasser og klasseanalyse

I det nye nr. af CR 88 er der fokus på *klassestruktur og klasseanalyse.* Med udgangspunkt i bl.a. artikler fra *Marxistische Blätter* nr. 6-2017, og en række andre artikler, belyses forandringerne i nyere tid.

Redaktøren Martin Levy siger bl.a. om indholdet ;

»I denne udgave af *Communist Review* (CR) fokuserer vi på klassestruktur og analyse. Som Marx og Engels sagde, er historien klassekampens historie; og i dag har vi stadig ejere af kapital og ejere af arbejdskraft.

Alligevel, som udkastet til den reviderede 8. udgave af *Storbritanniens Vej til Socialismen* (BRS) viser, tyder det på, er den herskende klasse er meget mere snævert defineret end på Marx´ tid.

Udviklingen af monopoler og deres fusion med de styrende sektorer af bankkapital betyder, at det dominerende lag nu er *›finanskapitalen‹*, der mere og mere er sammenflettet med den kapitalistiske statsmagt.«

Artiklen bliver også bragt til efteråret i de australske kommunisters teoretiske tidsskrift *Australian Marxist Review* (AMR).
CR kan bestilles på denne adresse:
https://secure.communist-party.org.uk/communist-review-subscription
og AMR på
http://www.cpa.org.au/amr/index.html

Lars U. Thomsen

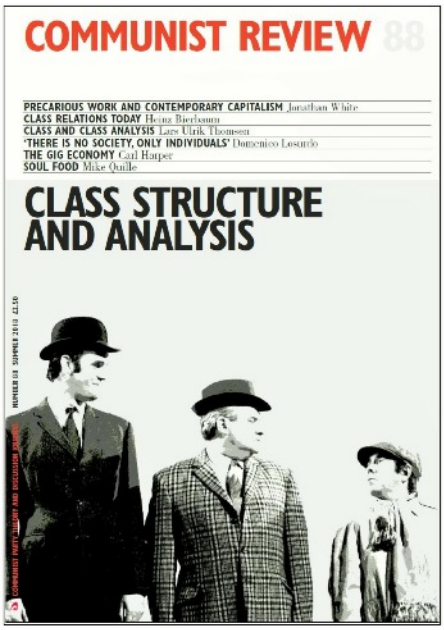

En pjece om DKP under besættelsen

Når pjecen har så stor aktualitet, skyldes det de fordrejninger som historikere og journalister har begået omkring modstandskampens betydning og indhold

Peter Alfred Jensen (1903-1988) var med ved stiftelsen af DKP i 1919/1920. I 1936 overtog han Arne Munch-Petersens plads i Folketinget, hvor han vedblev at være frem til 1960 (undtaget 1941-1945). Han var murerarbejdsmand fra Århus og politisk aktiv fra de helt unge år.

Under besættelsen var Alfred Jensen, som partiets næstformand, medlem af den illegale partiledelse, og mod slutningen af krigen afløste han Børge Houmann som DKP's repræsentant i Frihedsrådet.

Efter krigen blev Alfred Jensen trafikminister i befrielsesregeringen. I 1952 giftede han sig med Ragnhild Andersen. I 1945 udgav DKP en pjece om modstandskampen, det var samtidig hans beretning til CK-mødet, der blev holdt den 27. og 28. maj 1945.

Når pjecen har så stor aktualitet, skyldes det de fordrejninger som historikere og journalister har begået omkring modstandskampens betydning og indhold. DKP´s indsats skal nedtones, og man lægger vægt på den første del af besættelsen med beskyldninger om en nazi-venlig politik fra partiets side.

I besættelsestidens sidste år var Alfred Jensen reelt partiets leder og var derfor også centralt placeret i enhedsforhandlingerne med Socialdemokratiet. Alfred Jensen var den der havde et førstehåndskendskab til partiets politik og forhandlingerne i Frihedsrådet.

Kommunisterne under besættelsen rummer en omhyggelig redegørelse for partiets politik i modstandskampen og hvordan hovedvægten i arbejdet lå i at mobilisere de faglige organisationer gennem landsdelskonferencer og i et målrettet agitationsarbejde.

Lars U. Thomsen

PS. En ny udgave af pjecen Kommunisterne og modstandsbevægelsen blev udgivet i 1975 og den er mere fyldig end den oprindelige pjece. I den nye udgave er der tilføjet et efterskrift.

Se mere på bibliotek.dk.

Alfred Jensen var aktiv i modstandskampen og partiets de facto leder det sidste år af besættelsen.

Enheden er afgørende

Omkring 1980erne tog DKP en beslutning om samarbejde med andre partier, KAP, SAP og VS, om fælles opstilling til folketingsvalg og kommunalvalg. Vi dannede i fællesskab Enhedslisten De Rød-Grønne, liste Ø. Det var slut med at bekæmpe hinanden for i stedet at søge det gode fællesskab og de bedste værdier i alle partierne.

Der er grund til at slå den beslutning fast, fordi vi nu engang handler i fællesskab. De der forlod os af samme grund brød altså med det demokratiske fællesskab, som vi ellers fremhæver.

Vi kunne som andre have valgt en anden form end retten til dobbelt medlemskab. Men vi kan nu engang ikke bestemme forskellige, modstridende veje. Der er grund til at slå det fast, for mange taler om Enhedslisten som noget vi kan godkende – eller ej – eller godkende lidt.

Vi har alle beviser for at beslutningen var rigtig; men vi skal jo også *bevise*, at den var rigtig.

Vi har kammerater, der modarbejder den beslutning. Lige så sikkert, som der er behov for kritik, også i den form for enhedsarbejde, så er det i strid med skolede kommunisters ånd og virke at modarbejde egne beslutninger.

Andre K-partier slår også gang på gang fast, at man ikke kan være medlem af to partier. Man burde forstå, at der er forskel på et samarbejde, vi selv har valgt, og så det med bare være medlem af andre partier. Den manglende forståelse følger jo også andre sider, som vi lige har set med den dybe splittelse i KPiD – en gang mere – i et forsøg på samling. I begge situationer er der mangel på forståelse af enhedens værdi.

Det er den samme splittelse, der går igen. Det er den samme mangel på forståelse for enhed, der også forfølger alternative kommunistiske partier. Faren er altså ikke på grund af beslutningen; men fordi mange vakler i beslutningen. Beslutninger skal dyrkes som enhver ager for at give udbytte. Nogle mener at samarbejdet svækker os selv som kommunister. Det er omvendt, samarbejde styrker et parti, enten det er det parlamentariske eller i fagforeninger, bevægelser eller på arbejdspladser.

Men som nævnt, så kan den manglende interesse ødelægge beslutningen. Problemet eksisterer også i Enhedslisten, hvor nogle vil have at vi skal glemme, hvorfra de/vi kom. Enhedslisten har jo igen trukket forslaget om at forbyde dobbelt medlemskab. Nogle våger stadigvæk over muligheden for forbud.

Problemer løses ikke ved fornærmet at gå

Nogle har meldt sig ud af Enhedslisten på grund af beslutningen om ELs selvstændige opstilling til EU-valg. Jamen der er da netop brug for at vi af samme grund bliver og kæmper for Folkebevægelsens valgmuligheder. Nogle har meldt sig ud eller angriber EL på grund af beslutningen om Danmarks deltagelse i krigen mod Libyen. Jamen EL måtte jo også indrømme, at det var en tragisk fejltagelse. En indrømmelse der kom, fordi vi benyttede vort medlemskab til protest i samarbejde med fredsbevægelsen.

Der er brug for en åben og kammeratlig diskussion om de problemer. Problemer løses jo ikke fordi man lader som om de ikke er der. Vi skal løse problemerne for at styrke og bruge mulighederne.

Til slut vil jeg bekræfte og støtte, hvad andre har sagt: Der er da mange ting vi kan samarbejde om og som kan styrke fællesskabet. Det er skørt, at vi ikke samles om fredsinitiativer. Ja, det er livsnødvendigt, at vi angriber den optrappede, nye kolde krig. Det er tåbeligt at vi ikke kan holde fælles sommerlejr – og gerne sammen med nordiske partier og bevægelser.

Peder Pedersen
Midtjysk

ET ENIGT FOLK KAN ALDRIG BESEJRES!

En skelsættende begivenhed i danmarkshistorien, hvor folket gjorde oprør. Bogen er på 60 sider og illustreret med billeder fra besættelsestiden. Se mere på bibliotek.dk

Nordisk Kommunistisk Sommerlejr 2018

fandt sted i det skønne Värmland i Sverige fra den 7. til den 14. juli og var begunstiget af det fine sommervejr, som har givet problemer mange steder, men ikke på sommerlejren. Her var der hele ugen politiske diskussioner i et luftigt telt, og når det blev for varmt, var der også mulighed for en svalende dukkert. Lejren havde deltagelse af et halvt hundrede kammerater fra Sveriges KP, Norges KP, Danmarks KP og KP i Danmark.